

"On saanut haastaa itse-
ään oppimaan myös
uutta itse."

Pirkanmaan tutoropettaja- koulutuksen arviointi 2017

Päivi Nilivaara, Irmeli Halinen

inoline

Sisällysluettelo

Esipuhe	4
1. Tutortoiminnan ja hankkeen tausta	5
1.1. Tutortoiminnan valtakunnalliset tavoitteet	5
1.2. Hankkeen tausta Pirkanmaalla	6
2. Arvioinnin tavoite ja toteutus	7
2.1. Tavoitteet	7
2.2. Arviointiaineistoa ja arvioinnin menetelmät	6
3. Taustatietoa arviointiin osallistuneista ryhmistä	9
3.1. Tiedot tutoropettajista ja heidän toimenkuvastaan	9
3.2. Tietoa koordinaattoreista	11
4. Koulutusohjelman rakenne, sisältö ja suunnittelu	12
4.1. Koulutusohjelman suunnittelun lähtökohdat	12
4.2. Tutoropettajien näkemykset koulutusohjelman rakenteesta	12
4.3. Tutoropettajien näkemykset koulutusohjelman sisällöistä	13
4.4. Jatkosuunnittelussa huomioitavaksi	14
5. Koulutusten laatu ja vaikuttavuus	15
5.1. Koulutuksen aikana kerätty palaute	15
5.2. Osallistujien kokemus koulutusohjelmasta kokonaisuutena	15
5.2.1. Koulutusohjelman antama tuki ammatilliseen kehittymiseen	15
5.2.2. Koulutuksen kohdistuminen tutoropettajan työn kannalta olennaisiin teemoihin	16
5.2.3. Koulutuksen laatu ja kouluttajien asiantuntemus	17
5.3. Tutoreiden oppimiskokemukset	18
5.4. Jatkosuunnittelussa huomioitavaksi	19
6. Koulutukseen osallistuminen	20
6.1. Tutoropettajien osallistumisaktiivisuus ja motivaatio	20
6.2. Koulutustarjonnan riittävyys ja tutoropettajien osallistumismahdollisuudet	21
6.3. Osallistumista edistäviä ja estäviä tekijöitä	22
6.4. Jatkosuunnittelussa huomioitavaksi	23
7. Verkostoituminen, yhteistyö ja osaamisen jakaminen	24
7.1. Miten koulutus on tukenut verkostoitumista ja osaamisen jakamista?	24
7.2. Tutoropettajien kehittämisehdotuksia	25
7.3. Jatkosuunnittelussa huomioitavaksi	26
8. Tutortoiminnan organisointi ja toteuttaminen	27
8.1. Toiminnan organisointi ja resursointi	27

8.1.1. Organisointi tutoropettajien näkökulmasta	27
8.1.2. Resursointi koulujen näkökulmasta	28
8.2. Koulujen ja rehtoreiden rooli tutortoiminnassa	29
8.3. Tutortoiminnasta tiedottaminen	29
8.4. Tutoropettajien toimenkuvan ja toiminnan painopisteiden määrittely	30
8.5. Tutoropettajien toimintamuodot	31
8.6. Tutoreiden ja muiden opettajien yhteistyö	32
8.7. Jatkosuunnittelussa huomioitavaksi	33
9. Tutortoiminnan ja -koulutuksen haasteita ja kehittämiskohteita	34
9.1. Tutoropettajien näkemyksiä toiminnan kehittämisestä	34
9.2. Näkemyksiä koulutuksen kehittämisestä	36
9.3. Jatkon suunnittelussa huomioitavaksi	37
10. Suositukset ja hyvät käytännöt	38
Liitteet	
Kyselylomake	
Koulutustarjotin	

Esipuhe

Tutoropettajatoiminta käynnistyi Opetushallituksen rahoittamana Suomen kunnissa vuoden 2017 aikana osana Opetus- ja kulttuuriministeriön Uusi peruskoulu -ohjelmaa. Toiminnan ohella käynnistettiin ympäri maata paikallisia ja seudullisia koulutusprosesseja tutoropettajatoiminnassa tarvittavien valmiuksien kehittämiseksi.

Pirkanmaalla tutoropettajakoulutuksen toteutuksesta on vastannut Osake -verkosto, joka kattaa 18 alueen kuntaa. Tässä Osakkeen toimeksiannosta toteutetussa raportissa arvioidaan Pirkanmaan alueellisen tutoropettajakoulutuksen koettua laatua ja hyötyä tutoropettajien työssä sekä kuvataan toiminnan organisoitumista kunnissa. Raportissa esitetään myös muutamia ehdotuksia tulevien koulutusten suunnittelussa ja toteutuksessa sekä tutoreiden verkostotyöskentelyssä huomioitavaksi.

Raportin on tuottanut Innoline Oy, missä vastuuhenkilönä on toiminut Päivi Nilivaara. Raportin laadinnasta ja siihen liittyvästä tiedonkeruusta ovat vastanneet Irmeli Halinen ja Päivi Nilivaara.

Kiitämme hyvästä yhteistyöstä Osake-verkoston koordinaattori Marko Lahtista, kuntakoordinaattoreita sekä alueen tutoropettajia. Tutoropettajien osaaminen ja sitoutuminen ovat merkittävä voimavara suomalaisen peruskoulun kehittämiseksi.

Porvoossa 20.12.2017

Päivi Nilivaara ja Irmeli Halinen

1. Tutoroinnin ja hankkeen tausta

Tutoropettajatoiminta perustuu Opetus- ja kulttuuriministeriön Uusi peruskoulu –ohjelmaan, jolla toteutetaan hallituksen *Uudet oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit peruskouluihin* -kärkihanketta. Loppusyksystä 2016 Opetushallitus julisti haettavaksi rahoitusta tutoropettajatoimintaan ja sitä tukevaan koulutukseen.

1.1 Tutoroinnin valtakunnalliset tavoitteet

Tutoropettajatoiminnan tavoitteena on saada opettajille lisää valmiuksia käyttää monipuolisesti uusia opetusmenetelmiä ja -välineitä sekä laajentaa yhteistyötä opettajien kesken. Opettajia tuetaan kehittämään omaa osaamistaan ja oppilaitosten toimintakulttuuria yhteisöllisesti. Kokeilujen ja kehittämisen kautta luodaan ja toteutetaan tutkimukseen perustuvia uusia pedagogisia toimintamalleja digitaalisuutta hyödyntävissä monipuolisissa oppimisympäristöissä.

Opetushallituksen hakuohjeiden mukaisesti tutoropettajalla tarkoitetaan opettajaa, joka ohjaa opetuksen järjestäjän suunnitelman mukaisesti muita opettajia uuden opetussuunnitelman mukaisen pedagogiikan käyttöön sekä digitaalisuuden tarkoituksenmukaiseen hyödyntämiseen.

Opetushallitus on myöntänyt rahoitusta tutoropettajien koulutukseen, jossa kehitetään näiden tutorina toimivien opettajien pedagogista ja digitaalista osaamista sekä vertaiskouluttajataitoja. Koulutuksen sisällön suunnittelussa ja toteutukseen on määritelty kansalliset painopisteet ja tavoitteet.

Oph:n kuvauksen mukaan tutoropettajien koulutus antaa opettajalle valmiuksia tutoropettajana toimimiseen. Koulutus

- antaa välineitä monipuolisten pedagogisten kehittämismenetelmien hallintaan ja jakamiseen
- kehittää opettajan pedagogisia ja digitaalisia taitoja
- lisää opettajan aikuis- ja vertaiskouluttajaosaamista
- kehittää opettajan mentorointi- ja valmennustaitoja
- lisää vuorovaikutustaitoja ja yhteistyötä
- kannustaa innovaatioihin ja kokeiluihin.

Tutoropettajien tehtäviksi Opetushallitus on määritellyt:

- tukea pedagogiikan uudistumista ja edistävät opetuksen digitalisaatiota
- tukea työyhteisöjen osaamisen ja yhteisopettajuuden kehittämistä sekä toimivat vertaistukena
- osallistua aktiivisesti koulujen toimintakulttuurin uudistamiseen.

Painopisteitä tutoropettajien toiminnassa ovat

- uusien opetussuunnitelmien toimeenpanon edistäminen
- osaamisen jakamisen edistäminen
- opettajien yhteistyön ja verkostoitumisen edistäminen

- hyvien käytäntöjen tunnistaminen, levittäminen ja vakiinnuttaminen.

Opetuksen järjestäjät ovat voineet luoda tutoropettajien paikallisia, alueellisia tai teemallisia verkostoja, joissa hyviä käytäntöjä jaetaan.

1.2. Hankkeen tausta Pirkanmaalla

Pirkanmaalla on luotu 18 kunnan Osake -verkosto opetusalan henkilöstön täydennyskoulutuksen järjestämiseksi. Tutoropettajien koulutuksen organisointi on määritelty Osakkeen tehtäväksi. Verkoston taustalla on laajempi seudullinen yhteistyö ja jo aiemmin OSAAVA-hankkeen aikana syntynyt verkosto, joka täydentyi tätä toimintaa varten koko maakunnan kattavaksi verkostoksi.

Osake-verkoston koordinaattorin mukaan alueella pyritään rakentamaan maakunnallista toimintaa ja ottamaan kaikki halukkaat mukaan. Verkosto on rakennettu avoimeksi, mutta rajattu kuitenkin koskemaan Pirkanmaata. Sen alueelta on pyritty saamaan kaikki toimijat mukaan, mukaan lukien yksityiset koulutuksenjärjestäjät.

Kukin kunta ja yksityinen koulutuksen järjestäjä on hakenut rahoituksen itsenäisesti ja maksanut verkostolle perusmaksun, joka on oikeuttanut tutoropettajat osallistumaan koulutukseen.

Koulutukseen varatun rahoituksen yhdistäminen on kuntien koordinaattoreiden mukaan ollut erinomainen laadun ja resurssin tueksi tutoropettajien koulutuksessa. Kunnat eivät olisi itsenäisesti pystyneet järjestämään näin laajaa ja vastaavan tasoista koulutusta. Koordinaattorit ovat pitäneet tärkeänä, että koulutuksessa on voitu käyttää korkeatasoisia asiantuntijoita.

Hankkeen toteutuksesta Osake-verkostossa on vastannut yksi koordinaattori, ja kuntien tutoropettajatoimintaa ohjaavista koordinaattoreista on koottu ohjausryhmä, joka on tukenut ja ohjannut hankkeen suunnittelua ja toimintaa. Osakkeen toiminnan periaatteena on ollut omistajalähtöisyys, ja näin vastuu toiminnasta ja tiedottamisesta on ollut peruskunnilla.

1. Arvioinnin tavoite ja toteutus

2.1. Tavoitteet

Osana Osake-verkoston laajaa tutoropettajien koulutushanketta toteutettiin arviointi, joka keskittyy ensisijaisesti koulutuksen laatuun ja hyödyllisyyteen suhteessa tutoropettajien tekemään työhön. Tarkasteltavana ovat lisäksi tutoreiden näkemykset omasta tehtävästään, toiminnan organisoinnista ja tutortoiminnan koetusta hyödystä kouluissa.

Tilaaajan kanssa arvioinnin tavoitteeksi määriteltiin selvittää,

1. miten koulutusohjelmalla kyetään vastaamaan osallistujien ilmaisemiin henkilökohtaisiin kehittämistarpeisiin
2. miten koulutusohjelmalla voidaan tukea osallistujien käytännön työtä tutoropettajina
3. miten koulutusohjelmalla vastataan mukana olevien kuntien tarpeisiin ja tuetaan kuntia tutoropettajatoiminnan järjestämisessä
4. miten tutoropettajatoiminta on organisoitu eri kunnissa (tavoitteet, johtaminen ja toimintaa tukevat rakenteet, resursointi, tutoropettajan rooli, tutoropettajien keskinäinen yhteistyö sekä kunnan yhteistyö muiden kuntien kanssa)

Arvioinnilla pyritään tuottamaan tietoa, joka palvelee tutoropettajatoiminnan koulutuksen suunnittelua ja koulutusosaamista sekä itse tutoropettajatoiminnan kehittämistä ja opetussuunnitelman toimeenpanoa. Arviointitietoa voidaan hyödyntää myös kuntien ja koulujen välisen yhteistyön ja verkostojen kehittämisessä.

2.2. Arviointiaineistot ja arvioinnin menetelmät

Arviointia varten on kerätty aineistoa monipuolisesti eri toimijoilta eri menetelmin. Lisäksi arvioijilla on ollut käytössään tilaaajan keräämä tausta- ja arviointiaineisto.

Tutoropettajat

Tutoropettajilta kerättiin tietoa tutoropettajatoiminnan toteutuksesta, koulutuksen vaikuttavuudesta sekä kehittämiskohteista sähköisellä kyselyllä. (LIITE 1) Kysely välitettiin tutoropettajille kuntatason koordinaattoreiden kautta, ja alkuperäinen vastausaika oli 23.10. - 29.10.2017. Vastausaikaa jatkettiin 2.11.2017 saakka vähäisen vastaajamäärän takia. Lopulta 101 tutoropettajasta kyselyyn vastasi 59 tutoropettajaa, vastausprosentti on näin 58,4. Vastausten kokonaismäärä yksittäisissä kysymyksissä vaihteli 57 – 59 välillä, koska kaikkiin kysymyksiin vastaamista ei ollut asetettu pakolliseksi.

Sähköisen kyselyn tuloksia hyödynnettiin ja täsmennettiin tutoropettajille suunnatussa keskustelu- ja arviointitilaisuudessa. Se toteutettiin osana tutoropettajakoulutuksen loppukarunkkaa 15.11.2017. Tilaisuudessa tutoropettajat työskentelivät kuntarajat ylittävissä sekaryhmissä. Ryhmissä oli erilaisissa tutortehtävissä toimivia opettajia sekä kuntakoordinaattoreita. Ryhmät keskustelivat taustakyselystä nostetuista teemoista ja tuottivat sekä kirjallista että suullista aineistoa arvioinnin tueksi.

Kirjallinen aineisto kerättiin sähköisenä Google Driveen sekä Today'sMeet -palvelussa reaaliaikaisena keskusteluna, jota kommentoitiin ja täsmennettiin suullisesti. Lisäksi osallistujilta kerättiin

tietoa omista proesessin aikaisista oppimiskokemuksistaan kirjallisesti. Arviointitilaisuuden funktiona oli arviointitiedon tuottamisen lisäksi osaamisen ja kokemusten jakaminen.

Kuntakoordinaattorit

Kuntien koordinaattoreilta kerättiin tietoa teemahaastatteluilla. Haastatteluiden pohjana käytettiin tutoropettajien kyselyn tuottamaa aineistoa. Tavoitteena oli kuulla koordinaattoreiden näkemyksiä esiin nousseisiin kysymyksiin sekä arvioida seudullista yhteistyötä kuntatason koordinaation näkökulmasta.

Kaikkien kuntien koordinaattorit kutsuttiin haastatteluihin, jotka pidettiin Tampereella 14.11.2017. 18 kutsutusta koordinaattorista haastatteluun osallistui 13 (Tampere, Kangasala, Lempäälä, Ylöjärvi, Pälkäne, Mänttä-Vilppula, Orivesi, Valkeakoski, Sastamala, Urjala, Juupajoki, Nokia, Vesilahti). Haastattelut toteutettiin neljässä eri ryhmässä, joten ryhmissä oli 3-4 henkilöä mahdollistaen kaikkien riittävän osallistumisen. Haastattelut dokumentoitiin kirjallisesti sekä tallennettiin myöhempää kuuntelua varten.

Osake-verkoston koordinaattori

Osakkeen koordinaattoria haastateltiin Skypen välityksellä 4.12. Haastattelussa käsiteltiin hankkeen käynnistämiseen ja taustoihin sekä seudulliseen koordinaatioon liittyviä kysymyksiä.

Muu aineisto

Arvioijilla on ollut käytössään lisäksi tilaajan keräämä tausta- ja arviointiaineisto, joka sisälsi mukana oleville tutoropettajille tehdyn alkukartoituksen tulokset sekä yksittäisten koulutustilaisuuksien arviontipalautteet. Lisäksi tilaaja on toimittanut arvioijille koulutustilaisuuksien taustatiedot tavoitteineen ja kouluttajatietoineen.

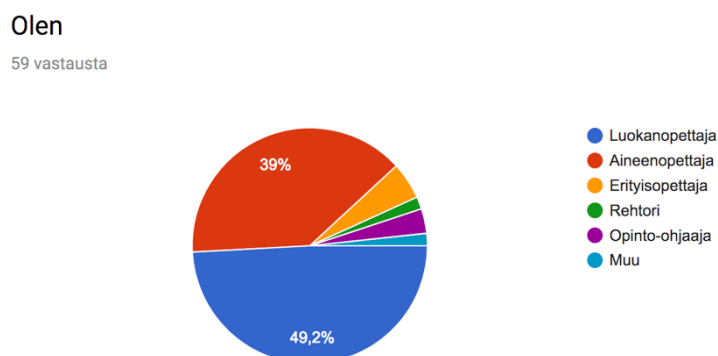
Eri tavoin käsiteltyä tietoa on arvioitu sekä määrällisesti että laadullisesti. Tulokset esitetään tässä raportissa koko hankkeen tasolla erottelematta yksittäisiä kuntia, kouluja tai tutoropettajia.

3. Taustatietoa arviointiin osallistuneista ryhmistä

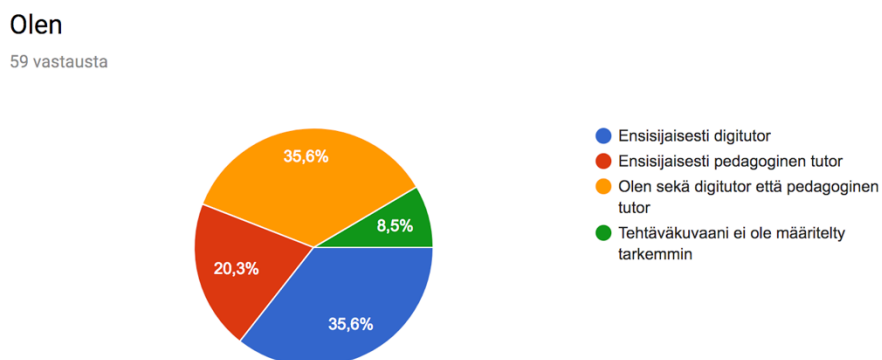
Arviointia varten tietoa kerättiin tutoropettajilta, kuntien tutortoiminnan koordinaattoreilta sekä Osake-verkoston koordinaattorilta.

3.1. Tiedot tutoropettajista ja heidän toimenkuvastaan

Tutoropettajina toimivilta tiedusteltiin heidän toimenkuvaansa opettajina. Likimain puolet vastaajista oli luokanopettajia, lähes 40% aineenopettajia. Joukossa oli myös muutama erityisopettaja, rehtori, opinto-ohjaaja sekä muussa opetustoimen tehtävässä toimiva.

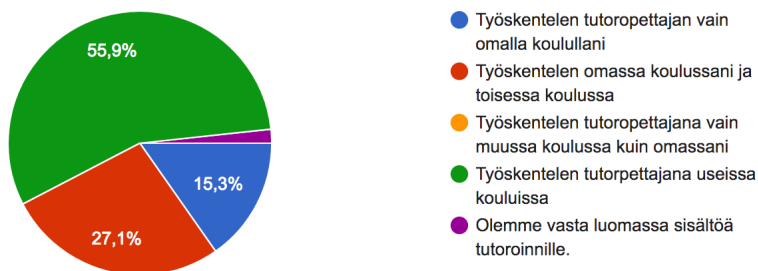
Vastaajilta tiedusteltiin, millainen tehtäväkuva heillä on tutoropettajina. Tehtävät jakoutuivat melko tasaisesti kolmeen kategoriaan. Reilu kolmasosa kertoi tekevänsä työtä ensisijaisesti digitutorina. Sama määrä tutoreista toimi sekä digi- että pedagogisena tutorina. Yhteensä yli 70%:lla vastaajista työhön sisältyi siis digitutorin tehtäviä. Vain noin viidesosa toimi ensisijaisesti pedagogisena tutorina. Kyselyyn vastanneiden joukossa oli myös muutamia, joiden tehtäväkuvaa ei vielä ollut määritetty.

Arvioinnilla haluttiin myös selvittää, miten tutoropettajien työn on kunnissa organisoitu ja miten monella koululla kukin tutor työskentelee. Lähes 56% kyselyyn vastanneista toimii tutorina useissa kouluissa. Hiukan alle 30% vastaajista työskentelee kahdella koululla, joista toinen on tutoropettajan oma koulu. Yhtään sellaista tapausta ei ollut, jossa tutoropettaja toimisi vain jossakin muussa kuin omassa koulussa. Sen sijaan noin 15% tutoroi vain omalla koulullaan. Yhden vastaajan tapauksessa tehtävää oltiin vasta organisoimassa tältä osin.

Miten työsi tutoropettajana on organisoitu

59 vastausta

Tutoropettajilta kysyttiin myös, mihin heidän toimintansa tutoropettajana on eniten keskittynyt. Tuloksia tarkastellaan seuraavassa kuviossa.

Vastausten perusteella näyttää siltä, että työ on kohdistunut selkeästi eniten digioppimiseen muodossa tai toisessa. Noin 62% vastaajista katsoi työnsä kohdistuneen eniten digioppimiseen ja teknologiataitoihin, reilut 53% digioppimiseen ja pedagogisiin taitoihin ja vielä lähes 35% digioppimiseen ja laitteistoihin.

Toinen tutoropettajien keskeinen työalue liittyy laajemmin opetussuunnitelman toteutumisen tukemiseen. Noin 30% vastaajista mainitsee opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin rakentamisen ja noin 26% opetussuunnitelman mukaisen pedagogiikan kehittämisen, noin 21% oppimisympäristöjen kehittämisen ja 19% laaja-alaisen osaamisen taitojen hallinnan ja opetuksen tukemisen.

Muut osa-alueet saavat vähemmän mainintoja. Verkostoitumisen ja suhteiden luomisen koulun ulkopuolisiin tahoihin mainitsee noin 17% vastaajista, monialaisten oppimiskokonaisuuksien rakentamisen tukemisen 15.5%, oppilasarviointiin liittyvän osaamisen tukemisen noin 14% ja koulun kehittämis- ja innovointitaitojen vahvistamisen noin 7% vastaajista. Lisäksi muutama vastaaja oli kirjannut keskeiseksi tehtäväksi yrittäjyyskasvatuksen ja Office 365 hallinnan.

3.2 Tietoa koordinaattoreista

Suurin osa koordinaattoreista oli rehtoreita tai sivistystoimen hallinnossa työskenteleviä. Muutama tapauksessa koordinaattorina toimi tutoropettaja. Haastattelussa olivat mukana koordinaattorit kolmestatoista kunnasta. Kunnat olivat Juupajoki, Kangasala, Lempäälä, Mänttä-Vilppula, Nokia, Orivesi, Pälkäne, Sastamala, Tampere, Urjala, Valkeakoski, Vesilahti ja Ylöjärvi.

Osake-verkoston koordinaattori toimii pelkästään seudullisen koordinaation tehtävissä. Hän vastaa muun muassa koulutuksen suunnittelusta ja organisoinnista sekä ohjausryhmän toiminnasta. Tutoropettajakoulutuksen lisäksi hänen tehtäviinsä kuuluu muunkin seudullisesti tarjottavan koulutuksen ja yhteistyön koordinointi.

4. Koulutusohjelman rakenne, sisältö ja suunnittelu

4.1. Koulutusohjelman suunnittelun lähtökohdat

Koulutusohjelma rakentui itsenäisistä koulutusmoduuleista, joista muodostui koulutustarjotin. Ohjelmassa oli kaikille yhteinen kaksipäiväinen aloitusseminaari sekä kunkin osallistujan omaan valintaan perustuvia osioita. Koulutusohjelman arviointipäivä muodosti toisen osuuden, johon kaikki tutorit sekä koordinaattorit kutsuttiin osallistumaan. Koulutustarjotin on liitteenä. (LIITE 2)

Hankekoordinaattorin mukaan koulutuksen suunnittelun lähtökohtana olivat rahoittajan asettamat tavoitteet sekä rahoitushakemuksessa kuvattu suunnitelma, jota täsmennettiin osallistujille tehdyn osaamiskartoituksen perusteella. Kartoituksessa esiin nousi jonkin verran ristiriitaa sen suhteen, pitäisikö painottaa enemmän digitutoroinnin taitoja vai laajempaa pedagogista orientaatia. Kuntien koordinaattoreiden kanssa oli yhteistuumin päädytty painottamaan jälkimmäistä. Laajempien pedagogisten valmiuksien koettiin toiminnan alkuvaiheessa olevan kaikille tärkeitä.

Osaamiskartoituksessa kysyttiin sekä koulutettavien toiveita, että asioita, joissa tutorit kokivat eniten kehittämistarpeita. Koulutusta kohdistettiin palvelemaan ennen muuta kehittämistarpeita, mutta samalla pyrittiin löytämään tasapaino osallistujien kiinnostuksen kohteiden ja kehittämistarpeiden välillä.

Koulutuksen suunnittelua tuki osallistujajoukon laajuus ja sen mukanaan tuoma resurssi. Kouluttajiksi oli mahdollista hankkia hyviä asiantuntijoita ja koulutustiloihin voitiin panostaa. Koulutustarjonnasta muodostui monipuolinen kokonaisuus. Yyterissä pidetty koulutusosuus oli kaikille yhteinen, samoin loppukaronka marraskuussa. Muutoin tutorit voivat valita tarjottimelta osioita omien tarpeidensa mukaisesti. Koulutustarjonta mitoitettiin siten, että jokaisella tutorilla oli mahdollisuus osallistua vähintään kahteen koulutustilaisuuteen. Koulutustarjonta mitoitettiin siten, että jokaisella tutorilla oli mahdollisuus osallistua kaikille yhteisen kaksipäiväisen koulutusosuuden lisäksi vähintään kahteen valinnaiseen koulutustilaisuuteen. Koulutukset täytettiin ilmoittautumisjärjestyksessä. Jotkut koulutukset täyttyivät nopeasti niin, että kaikki halukkaat eivät mahtuneet mukaan. Tutoropettajien antaman tiedon perusteella näytti kuitenkin siltä, että useimmat osallistuivat kahteen tai kolmeen tilaisuuteen ja muutamat kaikkiin tai lähes kaikkiin tarjottuihin tilaisuuksiin.

Koulutuksen aikana osallistujilta kerättiin palautetta automaattisen palautejärjestelmän avulla. Hankekoordinaattorin mukaan osallistujille haluttiin luoda tilaisuus antaa palautetta ja tulla kuuluksi. Tarkoitus oli myös havaita mahdolliset isot laatupoikkeamat ja tarttua niihin tarvittaessa. Esimerkiksi saadun palautteen takia yhtä koulutusta ei järjestetty toistamiseen. Palautetta ei kuitenkaan erityisemmin käsitelty yhdessä koordinaattoreiden kanssa.

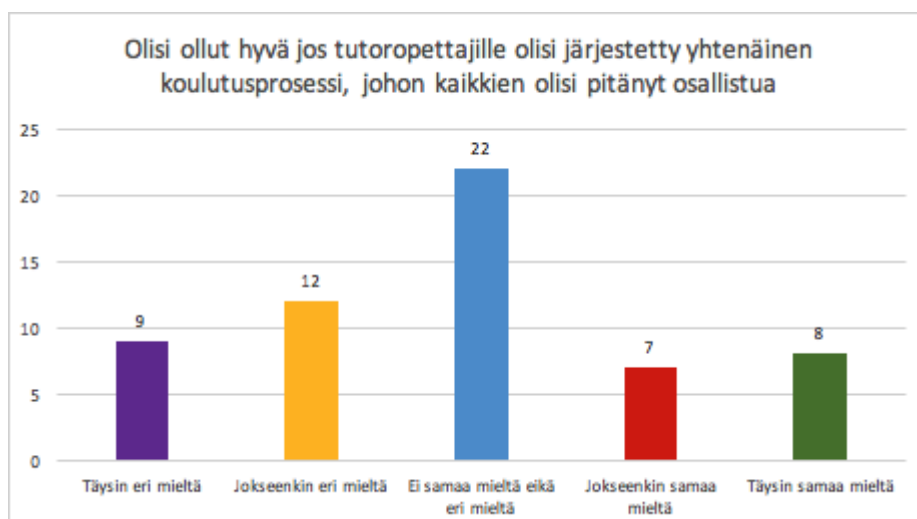
4.2. Tutoropettajien näkemykset koulutusohjelman rakenteesta

Tutoropettajilta kerätty palaute näyttäisi osoittavan, että valittu koulutuksen järjestämistapa on koettu hyväksi. Lähes kaikki vastaajat ovat pitäneet tärkeänä sitä, että koulutustarjottimella on ollut tarjolla koulutuksia eri aiheista ja niistä on voinut valita oman mielenkiinnon mukaan. Eri mieltä ei ole kukaan ja vain yksi vastaaja ei ota kantaa.

Toisaalta osallistujilta kysyttiin asiaa toisinpäin. Heitä pyydettiin ottamaan kantaa siihen, olisiko hyvä, jos kaikille tutoropettajille olisi järjestetty yhtenäinen koulutusprosessi, johon kaikkien olisi pitänyt osallistua. Tämä sai tutorit selvästi pohtimaan asiaa ja nyt noin 26% vastaajista ilmaisi olevansa tämän vaihtoehdon kanssa melko tai täysin samaa mieltä. Vastaajista 38% ei ottanut kantaa suuntaan eikä toiseen ja noin 36% oli jokseenkin tai täysin eri mieltä.

Asiasta keskusteltaessa nousi esiin, että kaikille yhtenäinen koulutus olisi voinut palvella erityisesti niitä opettajia, jotka ovat uusia tämän tyyppisessä tehtävässä. Myös verkostoitumisen näkökulmasta yhtenäinen koulutusprosessi olisi saattanut olla hyödyllinen.

4.3. Tutoropettajien näkemykset koulutusohjelman sisällöistä

Tutoropettajilta tiedusteltiin, mitkä olivat heille tärkeimpiä sisältöjä koulutusohjelmassa. Vastaajat voivat merkitä 1-3 vaihtoehtoa. Selkeästi tärkeimmäksi nousivat pedagogiset digitaidot, jotka mainittiin 43 kertaa eli 72%:ssa kaikista valinnoista.

Seuraavana oli neljän melko tasavahvan koulutusteeman rypäs, joista jokainen keräsi vähän yli 40% valinnoista. Teemat olivat vuorovaikutustaidot ja verkostoituminen, mentorointi- ja valmennustaidot, arviointiosaaminen sekä kokeilu- ja innovaatiotaidot. Hieman alle 40% maininnoista sai

opetussuunnitelmaosaaminen. Seuraavana tulivat hieman yli 30%:n osuuksilla laaja-alaiseen osaamiseen liittyvät taidot ja koulun kehittämisen taidot. Vähiten mainintoja keräsivät oppiainepedagogiikkaan liittyvät taidot sekä yhteisökehittämisen taidot. Ne saivat noin 16% ja 12% maininnoista.

4.4. Jatkosuunnittelussa huomioitavaksi

Tulokset ja niistä tutoropettajien kanssa käyty keskustelu antavat eväitä koulutuksen jatkosuunnitteluun. Digitaalisuus opetuksessa koetaan tärkeäksi ja haastavaksi tehtäväksi, ja pedagogisten digitaalisten taitojen kehittämistarve on ilmeinen. Valmiutta on myös omien mentorointi- ja valmennustaitojen parantamiseen sekä vuorovaikutustaitojen ja verkostoitumisen vahvistamiseen. Tutoropettajilla oli hyviä kokemuksia itseluottamuksen ja rohkeuden kasvamisesta niin, että uskalletaan lähteä itse ja halutaan kannustaa muita kokeilemaan ja innovoimaan ja etenemään askel kerrallaan. Mentorointi- ja valmennustaitojen koulutuksessa on hyvä huomioida, että parhaat tulokset näiden taitojen kehittämisessä saadaan pitkäkestoisilla prosessikoulutuksilla.

Jatkossa on hyvä edelleen pohtia yhdessä koulutustarjontaa varmistuen siitä, että tarjonta ja koulutettavien tarpeet kohtaavat. Samalla on tärkeää miettiä sitä, miten varmistetaan kaikkien kuntien tutoreiden tasapuoliset osallistumismahdollisuudet koulutuksiin. Tähän liittyen esimerkiksi tiedottamis- ja ilmoittautumiskäytäntöjä on hyvä tarkastella huolella.

5. Koulutusten laatu ja vaikuttavuus

Koulutuksen laatua ja vaikuttavuutta tarkastellaan sekä koulutuksen aikana kerätyn palautteen, että arvioitsijoiden laatimaan kyselyyn saatujen vastausten perusteella.

5.1. Koulutuksen aikana kerätty palaute

Osallistujien tyytyväisyyttä koulutuksen laatuun tiedusteltiin keräämällä jokaisesta koulutusosiesta palautetta. Palautteessa pyydettiin arvioimaan työskentelytapojen toimivuutta, käsitellyn teeman soveltamismahdollisuuksia omaan työhön, kouluttajan laatua sekä koulutuksesta tiedottamisen ja koulutusjärjestelyjen laatua. Palautteet olivat pääsääntöisesti hyviä eli suuri osa vastaajista sijoitui melko tai hyvin tyytyväisten ryhmään. Asteikolla 0-5 palautteiden keskiarvojen vaihteluväli oli 3.8 - 5.00. Verrattaessa opetusalan koulutuspalautteisiin yleisellä tasolla palautteen voidaan katsoa olevan kokonaisuutena erittäin hyvä.

Huomiota kiinnitti kuitenkin palautteen antajien hyvin pieni määrä, vain 1- 8 palautetta koulutuspäivää kohden. Palautteiden yleistettävyyden suhteen on tarpeen olla varovainen. Palautteet kerättiin automaattisen sähköisen järjestelmän avulla. Muistutusviestiä ei lähetetty. Näyttää siltä, että palautteen antaminen sähköisesti itse koulutustilaisuuden jälkeen helposti unohtuu ja jää muiden kiireiden jalkoihin. Hankkeessa korostettiin, että koulutukseen osallistujille haluttiin luoda mahdollisuus antaa palautetta, mutta heitä ei suuremmin patisteltu palautteen antamiseen. Suuret laatupoikkeamat koulutuksissa olisivat mahdollisesti johtaneet suurempaan palautteiden määrään.

5.2. Osallistujien kokemus koulutusohjelmasta kokonaisuutena

Hankkeen arvioitsijat kysivät sähköisellä kyselyllä osallistujien näkemyksiä siitä, miten hyvin koulutus kokonaisuutena on tukenut omaa ammatillista kehittymistä tutorina sekä miten hyvin koulutuksessa on onnistuttu käsittelemään osallistujien työn kannalta olennaisia teemoja. Seuraavassa tarkastellaan arviointikyselyn antamia tuloksia:

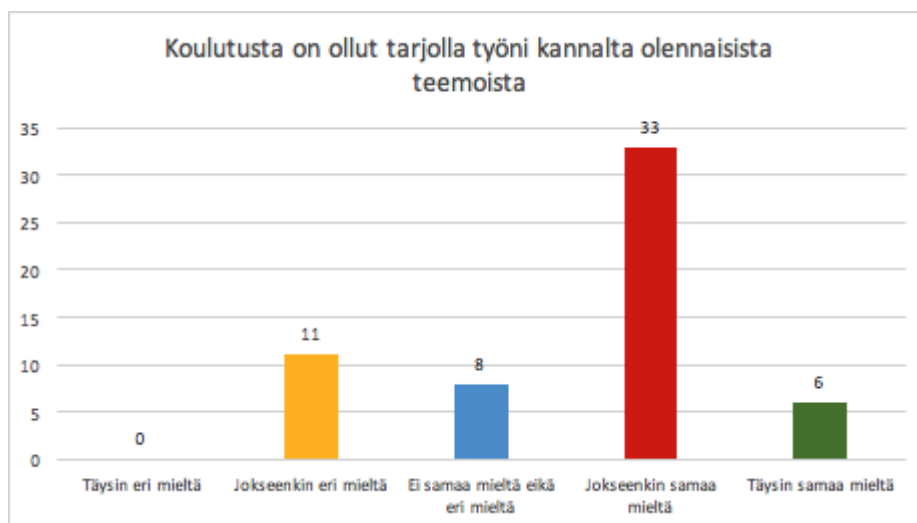
5.2.1. Koulutusohjelman antama tuki ammatilliseen kehittymiseen

Näistä 37 eli noin 64% oli jokseenkin samaa mieltä siitä, että koulutus on tukenut riittävästi omaa ammatillista kehitystä tutoropettajana. Vain yksi vastaaja oli täysin samaa mieltä. Vastaajista 13 eli noin 22% ei ottanut asiaan kantaa ja jokseenkin eri mieltä asiasta oli 7 vastaajaa eli noin 12%. Kukaan ei ilmaissut olevansa täysin eri mieltä.

Tuloksen voi katsoa olevan koulutuksen järjestäjän kannalta melko myönteinen. Kysymykseen sisältyvä sana ”riittävästi” on todennäköisesti saanut vastaajat pohtimaan koulutusta kriittisemmin kuin jos olisi kysytty, onko koulutus ylipäätään tukenut ammatillista kehittymistä. Riittävään tulokseen ei siis ole päästy yhden koulutusvuoden aikana. Koulutuksen arviointipäivän yhteydessä kerätty tieto siitä, mikä on ollut koulutuksen tärkein tai paras anti, vahvistaa näkemystä, että koulutettavat ovat kokeneet kehittyneensä sekä henkilökohtaisesti että ammatillisesti. (ks. luku 5)

5.2.2. Koulutuksen kohdistuminen tutoropettajan työn kannalta olennaisiin teemoihin

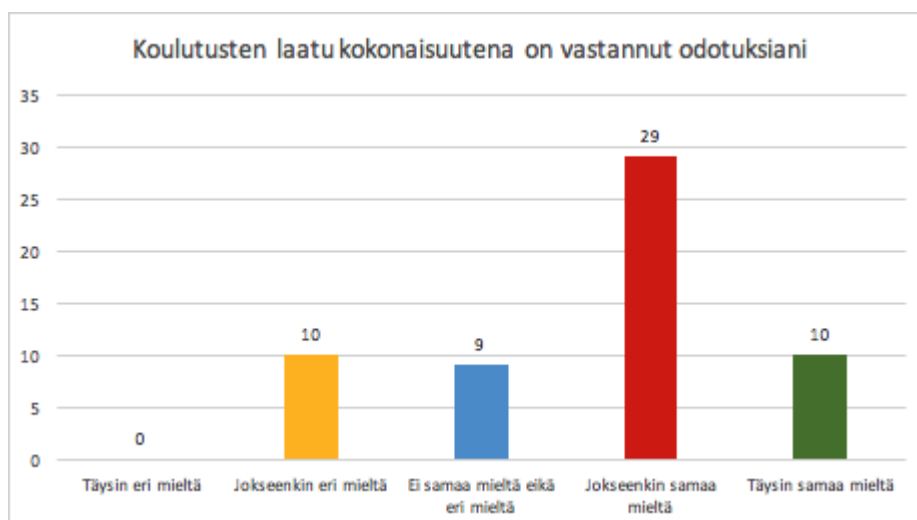
Hajontaa on jonkin verran enemmän kuin edellisessä kysymyksessä, mutta selkeästi valtaosa (33 + 6) oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että koulutus on kohdistunut työn kannalta olennaisiin teemoihin. Tämä on yli 67% vastaajista. Seitsemän vastaajaa eli 12,5% ei ottanut asiaan kantaa suuntaan tai toiseen ja 11 vastaajaa eli vajaa viidesosa oli jokseenkin eri mieltä. Täysin eri mieltä ei ollut kukaan vastaajista.

Arviointipäivän keskustelut ja kyselyn muut vastaukset kertovat, että kriittisimpiä näkemyksiä esitettiin siitä, miten tasapainoisesti koulutus on kohdentunut digitaitoihin ja yleisempiin pedagogisiin taitoihin. Digitutortoimintaa tukevaa koulutusta olisi kaivattu jonkin verran enemmän. Toisaalta arviointipäivänä käydyssä keskustelussa nousi esille, että suoranaisia digitaitojen koulutuksia on kattavasti tarjolla esim. ohjelmistotoimittajilla ja erilaisissa hankkeissa. Koordinaattorien kanssa käydyssä keskustelussa koulutusohjelman yhtenä vahvuutena nähtiin nimenomaan se, että se ei painotu digitaalisuuteen vaan laajempiin kokonaisuuksiin, vaikka todettiin, että tutoropettajien omakin osaaminen digiasioissa on varsin kirjavaa.

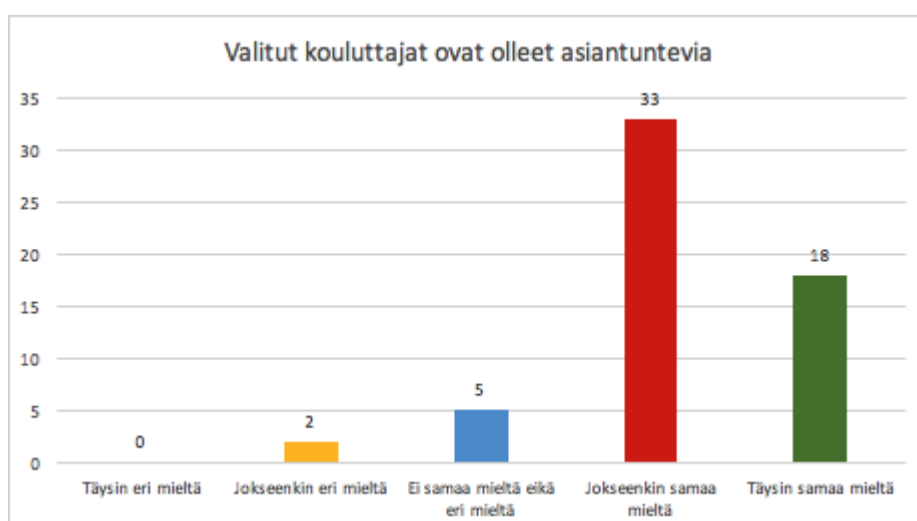
5.2.3. Koulutuksen laatu ja kouluttajien asiantuntemus

Tutoropettajia pyydettiin vielä arvioimaan koulutuksen laatua kokonaisuutena, kouluttajien asiantuntemusta sekä koulutuksessa käytettyjen menetelmien hyödynnettävyyttä omassa työssä. Tulos on hyvin samansuuntainen kuin kahdessa edellisessä kysymyksessä.

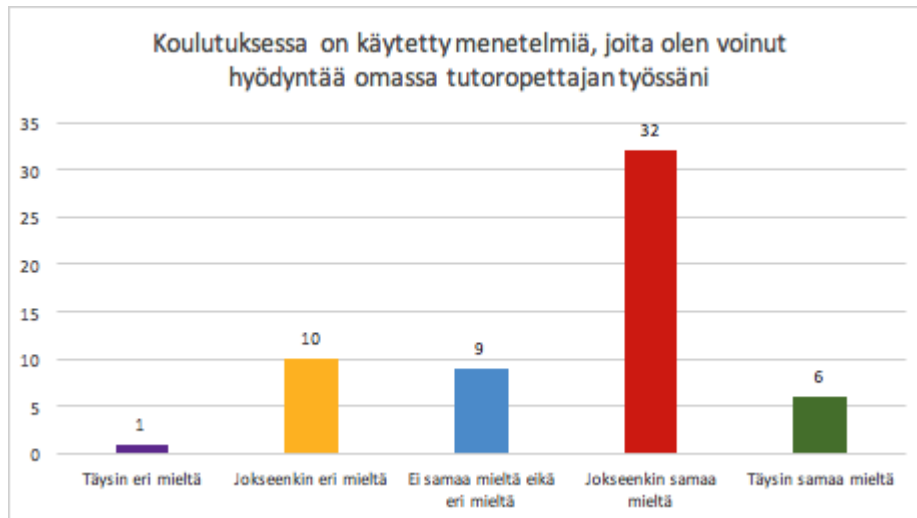
Jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että koulutusten laatu on kokonaisuutena vastannut omiin odotuksiin oli hieman yli 67% vastaajista, jokseenkin eri mieltä oli noin 17% ja kantaa ottamattomia on 15,5%. Kukaan ei ollut täysin eri mieltä.

Valtaosa eli lähes 88% vastaajista oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä kouluttajien hyvästä asiantuntemuksesta. Kantaa ottamattomia tai jokseenkin eri mieltä olevia oli 12% vastaajista. Kukaan ei ollut täysin eri mieltä. Vapaamuotoisessa palautteessa korostettiin, että motivoitunut ja innostunut kouluttaja motivoi myös koulutettavat.

Koulutuksessa käytettyjen menetelmien hyödyntämismahdollisuudet omassa tutoropettajan työssä on koettu kohtuullisen hyväksi. Täysin samaa mieltä menetelmien hyödyllisyydestä oli vain noin 10% vastaajista, jokseenkin samaa mieltä reilu 55%. Yhteensä siis noin 65,5% vastaajista katsoi voineensa hyödyntää koulutuksessa oppimiaan menetelmiä tutoropettajan työssään. Jokseenkin tai täysin eri mieltä olevia oli noin 19%, ei samaa eikä eri mieltä olevia 15,5% vastaajista.

Vapaamuotoisessa palautteessa esitetyt kehittämissuhteet liittyivät useimmiten siihen, että koulutukselta odotetaan mahdollisimman konkreettisia ja soveltamiskelpoisia toimintamalleja. Yksittäisten koulutusten palautteessa oli muutamia mainintoja siitä, että koulutuksessa asioita on käsitelty liian teoreettisesti. Työskentelytavat, joissa päästiin jakamaan kokemuksia tutoreiden kesken, koettiin tärkeiksi. Ne auttoivat ymmärtämään toisten tutoropettajien toimintamalleja, saamaan uusia ideoita ja miettimään oman toiminnan kehittämistä.

5.3. Tutoreiden oppimiskokemukset

Tutoropettajia pyydettiin arviointipäivän lopussa kiteyttämään, mikä on ollut parasta, mitä he ovat oppineet koulutuksen aikana. Suurin osa kommentteista eli 31/70 käsitteli yhteistyöhön ja jakamiseen liittyvää iloa:

“Keskustelut muiden kanssa, yhteistyön avaukset naapurikunnan kanssa, ‘uskon vahvistus’ että ollaan oikealla asialla.”

“Olen oppinut eniten yhteisopettajuudesta ja olen kokenut iloa ja riemua tekemästäni työstä.”

“Yhteistyö. Verkostoituminen ja uusien asioiden ideointi ryhmässä. Oppimisympäristöjen laajentaminen koulun ulkopuolelle.”

“Yhteisten kokemusten jakaminen. Muilta tutoreilta oppiminen.”

Myös mahdollisuus itse kehittyä ja ottaa haltuun uusia taitoja on selvästi tuottanut iloa, joka on valtava voimavara seutukunnan koulutuksen kehittämisessä. Tähän liittyviä kommentteja oli 24/70:

“Olen oppinut luottamaan omaan osaamiseeni ja siihen, että pystyn jakamaan osaamistani myös muille.”

“Olen oppinut kysymään, jakamaan ja etsimään sekä etenemään “vain pieni askel

kerrallaan”.

“Olen oppinut olemaan itselleni armollinen - mähän osaan jo aika paljon.”

“Olen oppinut sinnikkyyttä, armollisuutta ja empatiaa.”

“On saanut haastaa itseään oppimaan myös uutta itse.”

Koulutuksen aikaansaamat kokemukset ja tunteet näyttävät olevan moninaisia ja positiivisia. Edellä kuvattujen oppimiskokemusten voi arvella syntyneen paitsi koulutuksesta sinänsä, myös ennen kaikkea opitun soveltamisesta arkeen ja yhteisestä työstä kollegoiden kanssa.

5.4. Jatkosuunnittelussa huomioitavaksi

Palautteen ja käytyjen keskusteluiden myötä on syntynyt kuva, että tutorit kaipaavat selkeästi koulutusta digitaalisaation hyödyntämisestä pedagogiikassa, ei niinkään laitteistoihin tai ohjelmistoihin liittyvistä asioista. Tämä on myönteinen tulos, sillä sen voi nähdä viestittävän sitä, että tutorit eivät näe digitaalisuutta itseisarvona ja toivovat nimenomaisesti perusteluja ja toimintamalleja digilaitteiden oppimista edistävälle käytölle opetuksessa. Tämä on myös opetussuunnitelman ajatus. Tuohon tarpeeseen voidaan vastata esimerkiksi koulutuksilla, joissa pääpaino on oppimiskäsitteiden mukaisessa pedagogiikassa, jota peilataan erilaisiin digitaalisiin sovelluksiin.

Koulutuksessa käytettävistä menetelmistä on palautteen perusteella aiheellista keskustella kouluttajien kanssa. Vaikka palautteissa ja kehittämissuunnitelmissa toivottiinkin ensisijaisesti toiminnallisia menetelmiä ja käytännöllisiä toimintamalleja, on tutoropettajan tehtävän näkökulmasta teoreettisillakin näkökulmilla tärkeä merkityksensä. Kun tavoitteena on muutos tai kehitys, on muutoksen toteuttamisella toimivalla henkilöllä oltava jäsentynyt kokonaiskuva muutoksen perusteluista, suunnasta ja strategioista sen edistämiseksi. Kokonaisuutena näyttää siltä, että teoreettisen ja käytännöllisen koulutuksen lomittaminen on pääsääntöisesti onnistunut hyvin, koska osallistujat ovat kokeneet koulutuksen vieneen eteenpäin heidän ammatillista kehittymistään. Samansuuntaisesti kannattanee myös tulevissa koulutuksissa jatkaa.

6. Koulutuksiin osallistuminen

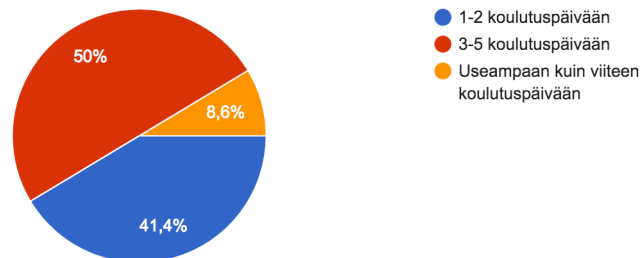
Tässä luvussa tarkastellaan tutoropettajien koulutuksiin osallistumista ja siihen vaikuttaneita tekijöitä.

6.1. Tutoropettajien osallistumisaktiivisuus ja motivaatio

Koulutusohjelman suunnittelussa ja organisoinnissa pidettiin tärkeänä, että kaikki tutoropettajat voivat osallistua itselleen tärkeisiin koulutuksiin. Koulutustarjontaa oli runsaasti, ja koulutus mitoitettiin siten, että jokainen tutoropettaja mahtuu vähintään kahteen valinnaiseen koulutustilaisuuteen kahden yhteisen päivän lisäksi. Lisäksi järjestettiin vielä kaikille yhteinen päätöstilaisuus. Jotkut koulutukset olivat suosittuja ja kaikki halukkaat eivät mahtuneet niihin.

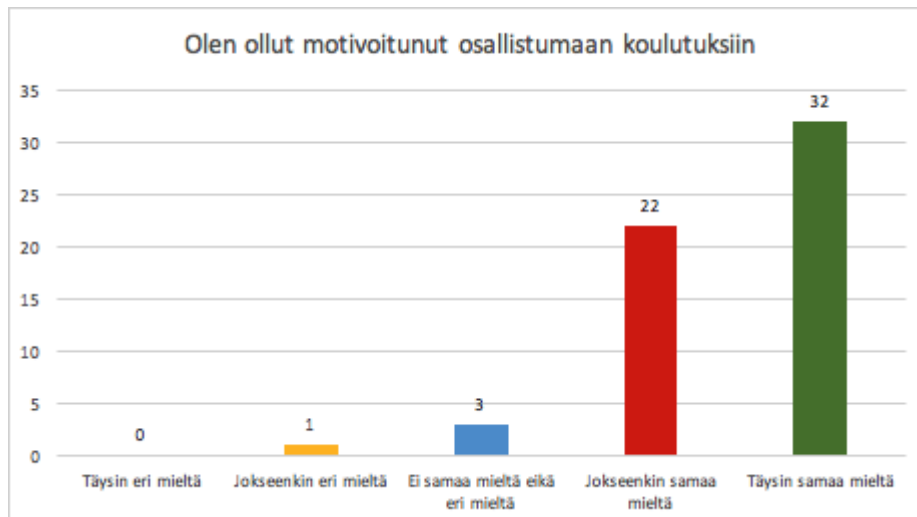
Olen osallistunut Osakkeen järjestämiin tutoropettajille suunnattuihin koulutuksiin tänä vuonna

58 vastausta

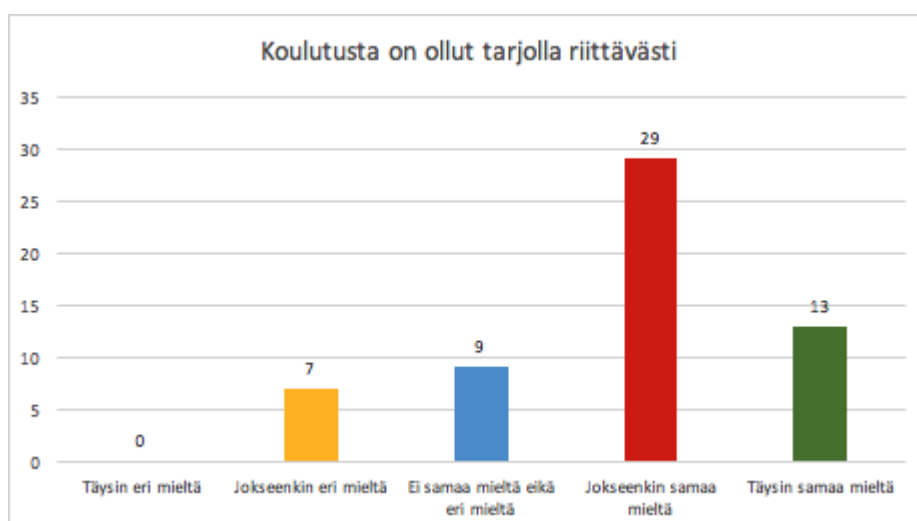
Tutoropettajien vastauksista näkee, että koulutuksiin on osallistuttu melko ahkerasti. Puolet vastaajista on osallistunut 3-5 koulutuspäivään ja hieman yli 40% vastaajista 1-2 päivään. Lähes 9% vastaajista on osallistunut useampaan kuin viiteen päivään. Osakkeen tilastojen mukaan koulutuspäiviä kertyi kaikkiaan yli viisisataa eli keskimäärin tutoropettajat osallistuivat viiteen koulutuspäivään. Voisi päätellä, että osa tutoropettajista on kyselyssä ilmoittanut vain valinnaisten päivien lukumäärän, osa taas kaikki päivät mukaan lukien kaikille yhteiset päivät. Kysymyksen asettelussa asiaa ei ollut ohjeistettu täsmällisesti.

Osallistumiseen vaikutti luonnollisesti myös tutoropettajien oma motivaatio. Lähes kaikki tutorit eli noin 93% pitivät omaa kouluttautumismotivaatiotaan hyvänä. Vain yksi vastaaja oli jokseenkin eri mieltä väitteen kanssa. Näyttääkin siltä, että valittu toimintalinja - tutoropettajat ovat itse määritelleet, millaista koulutusta tarvitsevat ja mihin koulutuksiin osallistuvat - on ollut toimiva. Myös koordinaattorit pitivät tutoropettajien motivaatiota itsensä kehittämiseen erittäin hyvänä.

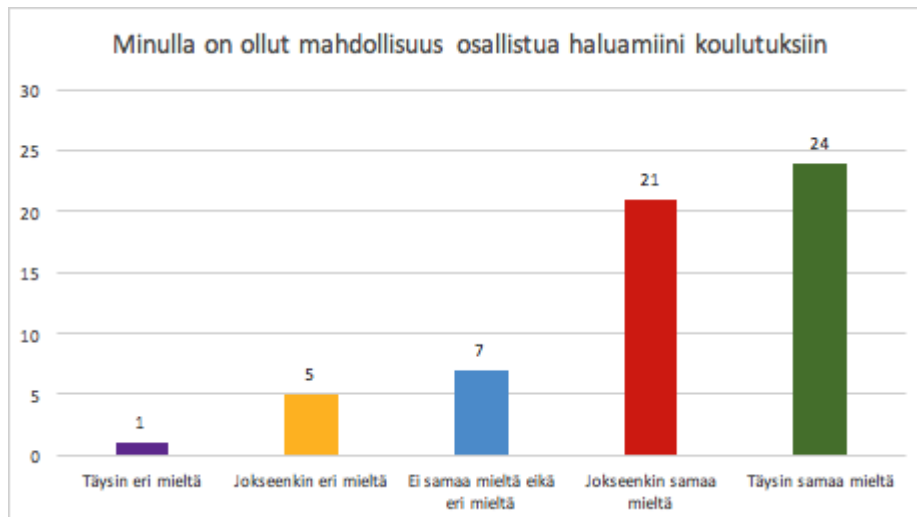
6.2. Koulutustarjonnan riittävyys ja tutoropettajien osallistumismahdollisuudet

Yli 70% vastaajista oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että koulutusta on ollut tarjolla riittävästi. Noin 12% olisi ilmeisesti kaivannut hieman lisää koulutusmahdollisuuksia ja lähes 16% ei ottanut asiaan kantaa. Voi olla myös niin, että toivomukset useammista koulutusmahdollisuuksista viittaavat sisällöllisesti toisenlaisiin koulutuksiin, ei niinkään koulutusten määrään sinänsä.

Tutortoiminnan koordinaattorit korostivat, että osallistumismahdollisuuksia on tuettu sijaisjärjestyin ja kannustamalla tutoropettajia osallistumaan. Rehtoreiden asennetta tutoropettajien kouluttautumista kohtaan koordinaattorit pitivät myönteisenä. Erityisesti koordinaattorit kiittelivät rahoitusmekanismia, jossa on erilliset rahoitukset tutoropettajatoimintaan ja koulutuksen järjestämiseen. Näin koulutuksiin osallistuminen ei syö varsinaiseen toimintaan kohdistuvaa resurssia.

Tutoropettajat itse arvioivat mahdollisuuksiaan osallistua haluamiinsa koulutuksiin seuraavasti:

Viidestäkymmenestä kahdeksasta vastanneesta 45 eli vajaa 78% piti mahdollisuuksia melko tai erittäin hyvinä. Seitsemän vastannutta ei osannut sanoa ja kuusi oli melko tai täysin eri mieltä.

Tutortoiminnan koordinaattorit pohtivat mahdollisia esteitä koulutuksiin osallistumiselle. He toteusivat, että sijaisjärjestelyt ovat joskus hyvästä tahdosta huolimatta vaikeita ja tutoropettajat eivät välttämättä halua olla paljon poissa omien oppilaidensa opetuksesta. Esiin nousi myös se, että tämän vuoden koulutustarjonta ei välttämättä ollut riittävän monipuolinen niille, jotka kokivat tarvitsevänsä erityisesti digitaalisten kehittämisestä.

Seuraavassa tarkastellaan tutoropettajien näkemyksiä koulutuksiin osallistumista edistävästä ja estävistä tekijöistä.

6.3. Osallistumista edistäviä ja estäviä tekijöitä

Tutoropettajilta kysyttiin, mitkä tekijät heidän näkökulmastaan edistivät ja mitkä mahdollisesti estivät koulutuspäiviin osallistumista. Opettajien näkemykset olivat samansuuntaisia kuin koordinaattoreiden.

Osallistumista edistävinä tekijöinä tutoropettajat mainitsivat:

- koulutuksen resursointi - lupa sijaisen ottamiseen, hyvät koulutustilat ja hyvä ruoka
- mahdollisuus kouluttautua omista tarpeista käsin ja itse valita, mihin koulutuksiin osallistuu
- hyvät ja kiinnostavat koulutusaiheet
- mahdollisuus toisten tutoropettajien tapaamiseen ja verkostoitumiseen
- koulutukset ovat olleet tiedossa hyvissä ajoin
- rehtorin myönteinen suhtautuminen
- koulutuksen hyvät puitteet

Joidenkin tutoropettajien työ oli järjestetty siten, että heillä oli yksi opetuseton päivä viikossa. Koulutuksen sijoittuminen tähän päivään helpotti koulutuksiin osallistumista huomattavasti, mutta vei samalla aikaa itse tutoroinnilta.

Osallistumista estäviä tekijöitä mainittiin useita. Niissä näkyi opettajien opettajien vastuu omista oppilaistaan ja ristiriita oman opetustyön ja tutortoiminnan välillä. Seuraavia tekijöitä nostettiin esiin:

- aina ei voi olla omasta työstä pois; pelko siitä, että oma luokka/omat oppilaat jäävät 'heitteille'; vastuu oman koulun asioista painaa
- kun koulutus ajoittuu aina samalla päivälle, samat oppitunnit ja oppilaat jäävät vaille oman opettajan opetusta
- vaikeus saada sijaisia
- työmäärä on suuri, sijaisten ohjeistus ja jälkityö on työlästä
- aina ei ole mahtunut koulutukseen, vaikka olisi halunnut
- kaikki aiheet eivät ole itselle tärkeitä, aina ei tarpeeksi konkretiaa, koulutusähky, koulutuskriittisyys
- kollegoiden suhtautuminen jatkuvaan kouluttautumiseen

Kuntien välillä näytti olevan eroja. Joissakin kunnissa koettiin ylempää annettujen ohjeiden rajoittavan koulutukseen osallistumista, joissakin puolestaan kannustettiin ja tuettiin kouluttautumista. Jotkut kokivat painetta toisten opettajien taholta, jotkut rehtoreiden taholta. Joissakin kunnissa oli käsitys, että ei saa osallistua kuin kahteen koulutukseen.

Vastauksissa nousi esille myös kehittämisehdotuksia. Koulutuksista toivottiin muistutettavan koulutuspäivän lähestyessä. Jotkut toivoivat, että kerran vuodessa voisi irrottautua useammaksi päiväksi ja lähteä toiseen kuntaan seuraamaan toisten tutoropettajien työtä. Tämä vie jo seuraavan luvun teemaan eli verkostoitumiseen ja toisilta oppimiseen.

6.4. Jatkosuunnittelussa huomioitavaksi

Laadukkaalla koulutuksella ja hyvillä puitteilla (tilat, ruoka, jne.) viestitään tutoropettajille, että heidän työnsä on tärkeää. Tämän suotuisa vaikutus kouluttautumismotivaatioon näkyi selkeästi palautteissa. Tästä kannattanee pitää kiinni jatkossakin.

Koulutuspäivien rytmitystä on hyvä synkronoida kuntien valitsemiin tutorointipäiviin, jotta mahdollisimman monella olisi mahdollisuus osallistua. Seudullinen koordinointi mahdollistanee jonkin verran aikataulusuunnittelua osallistujalähtöisesti.

Tiedotuskanavia valitessa on hyvä varmistua siitä, että informaatio koulutuksista tavoittaa kaikki tutorit riippumatta kunnasta.

7. Verkostoituminen, yhteistyö ja osaamisen jakaminen

Osaamisen jakamisen, yhteistyön, yhdessä oppimisen ja verkostoitumisen merkitys nousi tutoropettajien yksilöllisissä ja yhteisissä pohdintoissa vahvasti esille.

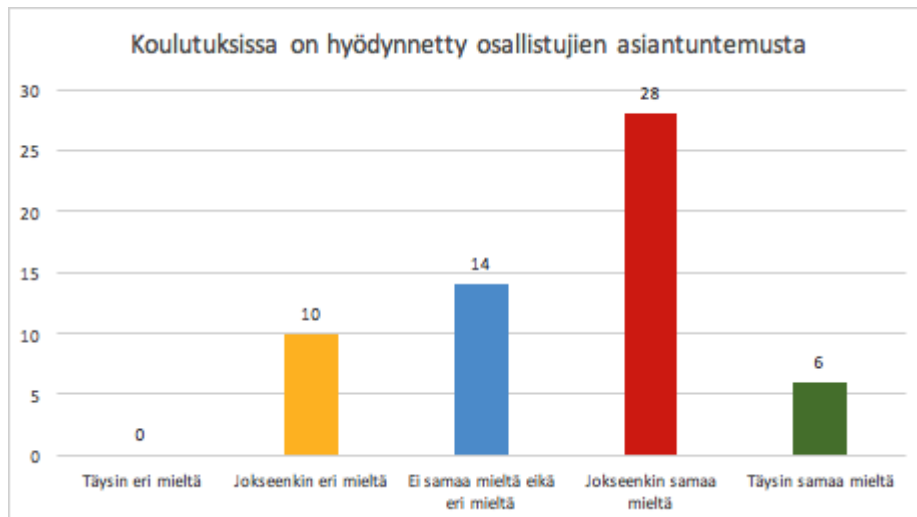
7.1. Miten koulutus on tukenut verkostoitumista ja osaamisen jakamista?

Tutoreilta tiedusteltiin, miten koulutus on ohjannut heitä keskinäiseen vuorovaikutukseen ja verkostoitumiseen.

Vastausten perusteella näyttää siltä, että yhteistyöhön, osaamisen jakamiseen ja verkostoitumiseen kohdistuu odotuksia, ja että koulutusohjelma ei kaikilta osin ole vielä kyennyt vastaamaan näihin odotuksiin riittävän hyvin. Kuitenkin 37 vastaajaa eli liki 64% vastanneista oli täysin ja melko samaa mieltä siitä, että koulutus on ohjannut tutoreita keskinäiseen vuorovaikutukseen ja verkostoitumiseen. 12 vastaajaa eli reilu 20% vastanneista ei ottanut asiaan kantaa ja 9 eli lähes 16% oli melko tai täysin eri mieltä.

Kysyttäessä tutoreilta heidän asiantuntemuksensa hyödyntämistä koulutuksissa tulokset ovat melko samansuuntaisia kuin edellä. 17% vastaajista oli sitä mieltä, että heidän asiantuntemustaan ei ole erityisemmin huomioitu, 24% vastaajista ei ottanut kantaa. Vain 6 oli täysin samaa mieltä, mutta kuitenkin kokonaisuutena reilusti yli puolet eli 59% vastaajista oli sitä mieltä, että heidän asiantuntemustaan on hyödynnetty ainakin jossain määrin. Asiantuntemuksen hyödyntämistä ei ollut määritelty kyselyssä, eikä sen perusteella ei voi päätellä, miten tutorit asiaa määrittelevät. Siksi vastauksissa voi olla paljon erilaisia näkökulmia.

7.2. Tutoropettajien kehittämisehdotuksia

Avoimet vastaukset ja arviointipäivässä käydyt ryhmäkeskustelut toivat asiaan lisää valaistusta. Tutoropettajat ilmaisivat kaipaavansa määrätietoisempaa yhteistyön rakentamista, osaamisen jakamisen mahdollisuuksia ja tilaisuuksia verkostoitumiseen. Odotukset kohdistuivat sekä koulutusohjelmaan että kuntien omaan toimintaan ja kuntien väliseen yhteistyöhön. Valmiutta oman osaamisen jakamiseen ja vertaisoppimiseen on tutoropettajien joukossa runsaasti. Yhteisen mission ja tapaamisten koettiin vahvistavan verkostoitumista.

Tähänastisen verkostoitumisen ja osaamisen jakamisen koettiin kuitenkin olleen melko vielä vähäistä. Tutoropettajat tuottivat runsaasti kehittämisideoita. Muutamat totesivat, että verkostoituminen on kiinni myös omasta aloitteellisuudesta.

Osa ideoista liittyi yhteydenpitoa helpottaviin konkreettisiin keinoihin:

- tarvitaan lista eri kuntien tutoreista yhteystietoineen yhteydenpitoa helpottamaan
- tarvitaan jokin sähköinen yhteydenpitokanava (Facebook, Whatsapp, sähköposti...) sekä Youtube-kanava ideoiden jakoon
- tarvitaan materiaalipankki, joka sisältää onnistuneita toimintamalleja ja ratkaisuja
- tarvitaan infopankki, jossa on tieto siitä, miten tutortoiminta on järjestetty eri kunnissa

Osa ehdotuksista koski koulutusten järjestämistapaa ja työskentelyä:

- tarvitaan kaikkien tutoreiden yhteisiä kokoontumisia kuten yhteinen aloituspäivä Yyterissä tai vuoden lopussa pidetty arviointipäivä
- koulutuksissa olisi hyvä jakautua ryhmiin yli kuntarajojen
- koulutusten tulisi olla toiminnallisia ja osallistujien osaamista hyödyntäviä
- tutoreiden osaamista tulisi hyödyntää kouluttajina, vertaisoppiminen on tärkeää
- tarvitaan sekä ohjattua "sekoittumista" ja aiheen kanssa tauolle lähtemistä että ns. vapaan keskustelun hetkiä
- olisi hyvä vaihtaa konkreettisesti ideoita ja tietämystä esim. Learning Cafe -tyyppisessä työskentelyssä

Lisäksi oli useita ehdotuksia, joissa hahmoteltiin uusia yhteydenpidon muotoja ja toimintamalleja. Seudullista koordinaatiota pidettiin tärkeänä:

- tarvitaan rehtoreiden ja tutoreiden yhteisiä kokoontumisia
- tarvitaan saman aihepiirin tutoreiden säännöllisiä kokoontumisia
- tarvitaan agenttien vetämiä verkostopäiviä
- joskus tarvitaan myös vapaamuotoisempia tilaisuuksia, joiden aika ja paikka sovitaan yhdessä
- tarvitaan tutorvaihtoa kuntien kesken, tutorit kiertämään, jaetaan ja tehdään yhdessä yli kuntarajojen
- voitaisiin pitää tutortoimintamessut (vaikka valtakunnalliset)

7.3. Jatkosuunnittelussa huomioitavaksi

Koulutusohjelman vahvuutena voitaneen pitää, että koulutukseen on osallistunut opettajia useasta eri kunnasta ja koulusta, mikä luo mahdollisuuksia verkostoitumiselle. Osallistuminen on myös yksittäistä koulutuspäivää pitkäjänteisempää ja tutoropettajat ovat ilmaisseet halunsa jakaa ajatuksia ja kokemuksia. Näyttää siltä, että verkostoituminen on käynnistynyt hyvin, vaikka kehittämistarvetta on edelleen.

Osaamisen jakaminen tutoropettajien kesken on hyvä keino myös vertaiskouluttaja- ja ohjaustaitojen kehittämiseen. Siksikin sitä kannattaa suosia. Samalla tutoropettajat voivat kokea, että heidän asiantuntemustaan hyödynnetään. Voisi ajatella, että vertaistyöskentelyssä toisten tutoropettajien kanssa jaettaisiin erityisesti sellaisia käytännöllisiä toimintamalleja ja ideoita, joita tutoropettajat palautteen mukaan kaipaavat. Lisäksi siinä voidaan työstää koulutusten ehkä teoreettisempaa ainesta käytännön sovelluksiksi.

Vastauksissa ja keskusteluissa nousi esiin, että kaikki ohjelmassa käytetyt kouluttajat eivät riittävästi hyödyntäneet osallistujien osaamista ja luoneet koulutuspäivän aikana tilaisuuksia yhteistyöhön ja jakamiseen. Lyhyet ryhmäkeskustelut eivät vielä riittävästi edistäneet toisten kuntien ja tutoreiden toimintaan tutustumista. Kouluttajien ohjaaminen koulutuksessa käytettävien työskentelytapojen kehittämiseen on jatkossa yksi hankekoordinaattorin haaste.

Toiminnan jatkuessa osallistujilla olisi mahdollisuus jakaa karttuvaa osaamistaan entistä paremmin ja löytää uusia verkostokumppaneita. Seudullisen koordinaation merkitys toiminnan kehittämässä on keskeinen, sillä verkostojen ylläpitäminen vaatii voimavaroja ja aikaa.

8. Tutortoiminnan organisointi ja toteuttaminen

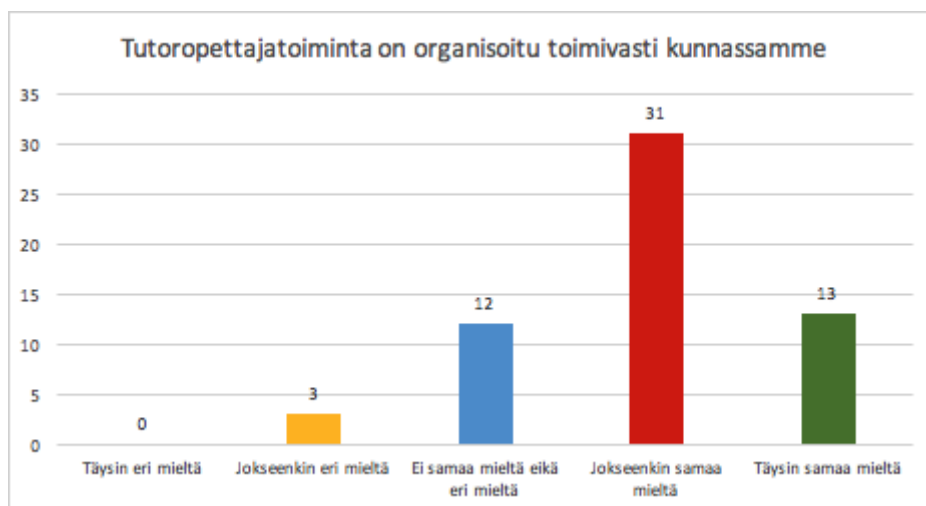
Tutortoiminnan organisoinnista ja toteuttamisesta kysyttiin kyselyllä tutoropettajilta ja siitä keskusteltiin myös koordinaattoreiden kanssa. Organisointia voi tarkastella sekä resurssien näkökulmasta teknisenä asiana sekä sisällöllisesti toiminnan kohdentumisena koulumaailman eri haasteisiin. Koordinaattoreiden kanssa keskusteluissa nousi esiin, että toiminnan perusta on opetussuunnitelmauudistuksessa ja erityisesti digitalisaation lisääntymisessä opetuksessa. Pedagogisen näkökulman katsottiin olevan kaikkien tutoreiden työssä tärkeä riippumatta siitä, mihin alueeseen tutorin toiminta erityisesti kohdistui.

8.1. Toiminnan organisointi ja resursointi

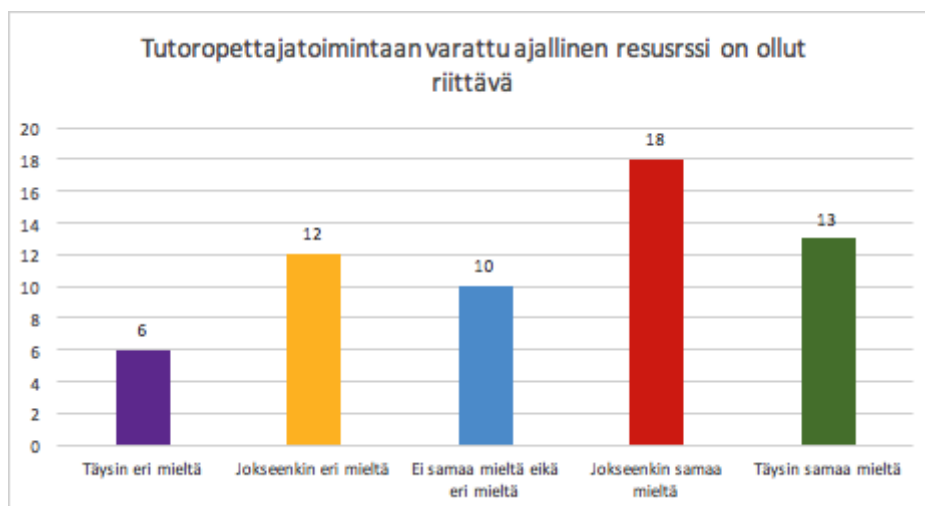
Seuraavassa tarkastellaan tarkemmin tutortoiminnan organisointia, resursointia sekä toimintaa koulujen kanssa.

8.1.1. Organisointi tutoropettajien näkökulmasta

Tutoropettajilta tiedusteltiin mielipidettä toiminnan organisoinnista omassa kunnassa. Tilanne näyttäisi olevan varsin hyvä, sillä 44 eli 75% vastaajista oli tyytyväisiä toiminnan organisointiin. Vain 3 vastaajalla oli toisenlainen näkemys asiasta. Viidesosa vastaajista ei ottanut kantaa kysymykseen.

Tutoreilla lienee realistinen käsitys toiminnan taloudellisista ja toiminnallisista reunaehdoista, sillä he olivat tyytyväisiä toiminnan organisointiin, vaikka mielipiteet ajallisesta resursoinnista vaihtelivat. Reilu puolet 52% vastaajista oli sitä mieltä, että ajallinen resurssi on ollut riittävä, kun taas hiukan yli 30% tutoreista ei katsonut ajallisen resurssin olevan riittävä. 10 vastaajaa ei ottanut kantaa.

Avoimista vastauksista ja käydyistä keskusteluista voi päätellä, että huoli aikaresurssista kohdistuu erityisesti sen sirpalemaisuuuteen ja sitä kautta työn kuormittavuuteen. Myös suunnitteluajan riittämättömyys tuli esiin keskusteluissa.

Tutortoiminnan resurssien jakamisessa jokainen kunta näytti kehittäneen oman toimintamallin. Monissa kunnissa tutoropettajalla oli käytettävissään 4-6 ohjaustuntia, jolloin tutorille oli mahdollista järjestää opetuseton päivä. Sen koettiin helpottaneen työskentelyä varsinkin muilla kuin omalla koululla. Joissakin kunnissa tutorilla oli käytettävissään vain 2 tuntia viikossa. Tällöin tutoreita oli useampia. Joissain tapauksissa tutorin käytettävissä olevasta resurssista osa oli varattu suunnitteluun ja osa ohjaustyöhön.

8.1.2. Resursointi koulujen näkökulmasta

Koordinaattoreiden mukaan koulujen käyttöön tutorointiresurssia jaettiin usein oppilasmäärän mukaan. Pienille kouluille haluttiin kuitenkin turvata tasaveroiset mahdollisuudet, ja koulujen väliset etäisyydet pyrittiin ottamaan huomioon.

Koordinaattoreita pyydettiin arvioimaan, ovatko kaikki koulut ja opettajat saaneet tasapuolisesti tutorointia. Keskustelussa nousi esiin, että koulut saattavat olla aktiivisuudessaan hyvin erilaisia - jotkut pyytävät tutorointia itse, joillekin sitä on ahkerasti tarjottava. Joissakin kunnissa on tehty yhteinen sopimus siitä, että jokaiselle koululle tulee tutorointia. Koulun sisällä kyse taas on opettajien aktiivisuudesta hakea tukea ja uskalluksesta ottaa toinen opettaja luokkaansa. Myös tutoreiden omaa aktiivisuutta koulujen suuntaan pidettiin hyvin tärkeänä.

Koulujen toimintaa tuetaan kunnissa esimerkiksi verkkosivuille sijoitetulla ohjeistolla, ottamalla asia esille rehtorikokouksissa ja toteuttamalla toiminnan säännöllistä seuranta. Joissain kunnissa tutoropettajien ajankäyttöä seurataan reaaliaikaisesti kuntatasolla huomioiden erityisesti sen jakautuminen eri koulujen kesken tasapuolisesti. Joissakin kunnissa tutorit kokoontuvat säännöllisesti ja seuraavat, että kaikki kunnan koulut saavat tasapuolisesti tutoripalveluita.

Muutama koordinaattori pohti, onko ohjaus ja seuranta jäänyt liikaa koulun tasolle, jolloin koulujen välille saattaa vähitellen syntyä eroja tutoropettajien käytössä. Tärkeänä pidettiin myös sitä, että kaikki opettajat ovat riittävän hyvin perillä tutortoiminnan tarkoituksesta ja tavoitteista sekä tutoropettajien työnkuvasta. Tällöin on helpompi tilata koululle juuri oikea henkilö kulloisiinkin ohjaustarpeisiin.

Muutamassa kunnassa opettajia oli määrätietoisesti ohjattu käyttämään tutoreita määrittelemällä minimitaso siitä, mitä digitaitoja opettajalla pitää olla. Vuosisuunnitelmiin tehdyt kirjaukset tutorointitarpeista toimivat myös samanlaisina, kouluja sitovina ja sitouttavina velvoitteina.

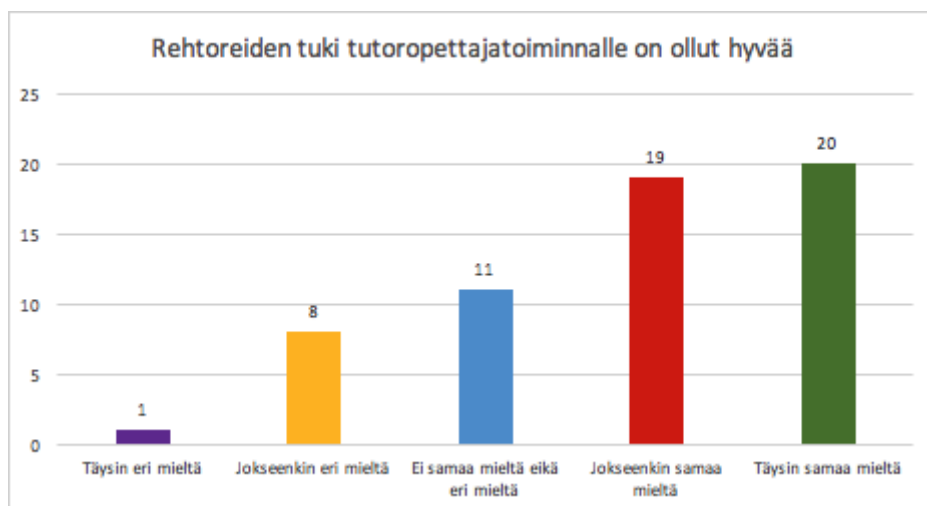
8.2. Koulujen ja rehtoreiden rooli tutortoiminnassa

Myös yksittäisten koulujen rooli ohjauksen vastaanottajina vaihteli kunnittain. Joissakin kunnissa kaikki tutorit kiertävät kaikilla kouluilla. Toisissa taas haluttiin jokaiselle koululle oman tutor. Useimmissa kunnissa tutoreille on nimetty tietyt koulut, joissa he työskentelevät. Kuntien koko on luonnollisesti vaikuttanut ratkaisuihin. Suurimmissa kunnissa toimintaa suunniteltiin alueittain.

Muutamassa kunnassa on valmisteltu valmiita koulutuspaketteja, joita koulut saattoivat tilata. Joissakin taas ohjauksen pyytäminen on ollut kunkin opettajan omana tehtävänä. Aina-kin yhdessä kunnassa koulut kirjasivat lukuvuosisuunnitelmiinsa, mihin tarvitsivat tai miten aikoi-ivat hyödyntää tutoreiden tukea. Tiedot välitettiin tutoreille, jotka sen pohjalta voivat yhdessä suunnitella toimintansa ja jalkautumisensa.

Joissakin kunnissa on edetty rehtoreiden kautta, jolloin kunkin koulun rehtori on rakentanut oman koulunsa toimintamallin ja rekrytoinut tutorit. Tutoreiden työ on tällöin ollut hyvinkin laaja-alaista. Rehtoreiden roolia toiminnan organisoimisessa ja onnistumisessa pidettiin kaiken kaikkiaan tärkeänä.

Tutoropettajilta tiedusteltiin sitä, millaisena he kokivat rehtoreilta saamansa tuen. Kaksi kolmasosaa eli noin 66% vastaajista koki rehtoreiden tuen olleen hyvää tai lähes hyvää. Toisenlaisiakin näkemyksiä ilmeni. Yli 15% vastaajista oli jossain määrin eri mieltä siitä, että rehtoreiden tuki on ollut hyvää. Vain yksi tämän ryhmän vastaajista oli täysin eri mieltä väitteestä. 18% ei ilmaissut kantaansa.

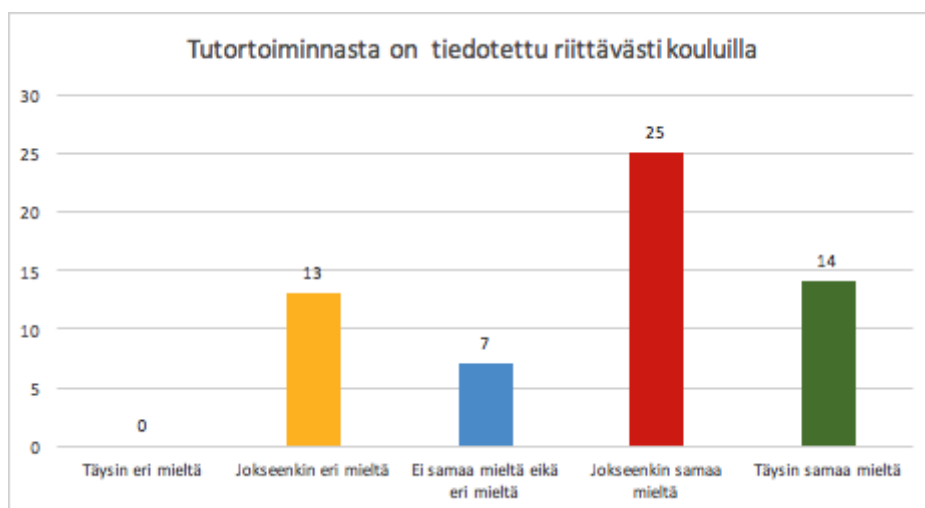

8.3. Tutortoiminnasta tiedottaminen

Rehtoreiden rooli on merkittävä myös tutortoiminnasta tiedottamisessa. Se nousi arviointikeskusteluissa yhdeksi toiminnan onnistumisen edellytyksistä.

Tutoropettajien arvioiden mukaan tiedottamisessa on onnistuttu kohtuullisen hyvin. Vastaajista 14 eli lähes 24% oli täysin samaa mieltä siitä, että tutortoiminnasta on tiedotettu kouluilla riittävästi.

Vastaajista 25 eli reilu 42% oli melko samaa mieltä. Yhteensä 64% arvioi siis tiedottamisen vähintään kohtuullisen riittäväksi. Vastaajista 7 ei ottanut kantaa ja 13 vastaajaa eli lähes 22% oli asiasta jossain määrin eri mieltä. Täysin epäonnistuneena tiedottamista ei pitänyt yksikään vastaaja.

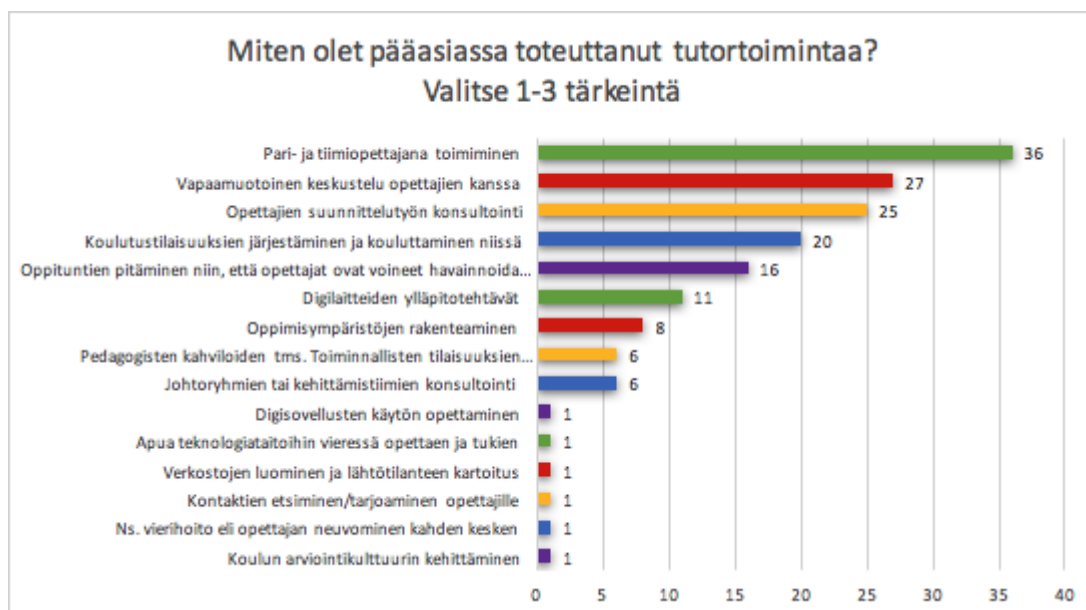
8.4. Tutoropettajien toimenkuvan ja toiminnan painopisteiden määrittely

Kuntien ratkaisut tutoropettajan toimenkuvan määrittelyssä vaihtelivat. Monissa kunnissa kouluilta kysyttiin kehittämistarpeita ja tutoreiden toimenkuvia pyrittiin määrittelemään sen mukaan, missä asioissa ohjauksen tarvetta koettiin eniten. Jotkut kunnat halusivat alussa painottaa selkeästi digitutorointia. Haluttiin varmistaa, että kaikki opettajat rohkaistuvat käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa opetuksessaan. Näin toimittiin myös silloin, kun käytettävissä oleva resurssi oli melko pieni ja oli pakko valita toiminnan painopisteet. Joissakin kunnissa taas haluttiin aluksi kokonaisvaltainen toimenkuva, jotta pelkkä diginäkökulma ei painottuisi liikaa. Muutamit kunnat korostivat myös selkeää työnjakoa koulujen tvv-vastaavien ja tutoropettajien kesken.

Jotkut puolestaan pitivät tärkeänä tutoreiden omien vahvuusalueiden huomioonottamista ja toimenkuvat määriteltiin tutoropettajaksi hakeutuneiden opettajien osaamisen perusteella. Yksi koordinaattori korosti, että tutoroinnissa on ollut helpompi lähteä liikkeelle kapeasta alueesta ja vähitellen, itseluottamuksen kasvaessa, voi suuntautua laaja-alaisemman pedagogisen muutoksen tukemiseen.

Useat koordinaattorit korostivat yhteisen keskustelun ja työnkuvan jatkuvan kehittämisen tärkeyttä. Heidän mukaansa toiminnassa halutaan edetä kokemuksia kuulostellen ja pienin askelin edeten. Muutamit heistä totesivat, että ensimmäinen toimintavuosi on mennyt oikeastaan työnkuvan luomiseen ja toiminnan kehittämiseen. Toiminnan painopisteen arveltiin siirtyvän vähitellen koulun koko toimintakulttuurin ja pedagogiikan kehittämiseen.

8.5. Tutoropettajien toimintamuodot

Tutoropettajille suunnatussa kyselyssä tiedusteltiin, miten he ovat pääasiassa toteuttaneet tutor-toimintaa. Vastaajat saivat mainita 1-3 tärkeintä. Tulosten perusteella näyttää siltä, että tavallisinta on pari- tai tiimiopettajana toimiminen. Noin 22% maininnoista koski tätä. Seuraavina tulivat vapaamuotoinen keskustelu opettajien kanssa, noin 17%, sekä opettajien suunnittelutyön konsultointi, noin 15,5%. Koulutustilaisuuksien järjestäminen ja kouluttaminen niissä sai noin 12% maininnoista. Lähes saman verran eli noin 10%, sai myös oppituntien pitäminen niin, että opettajat voivat havainnoida oppilaita ja opetusta.

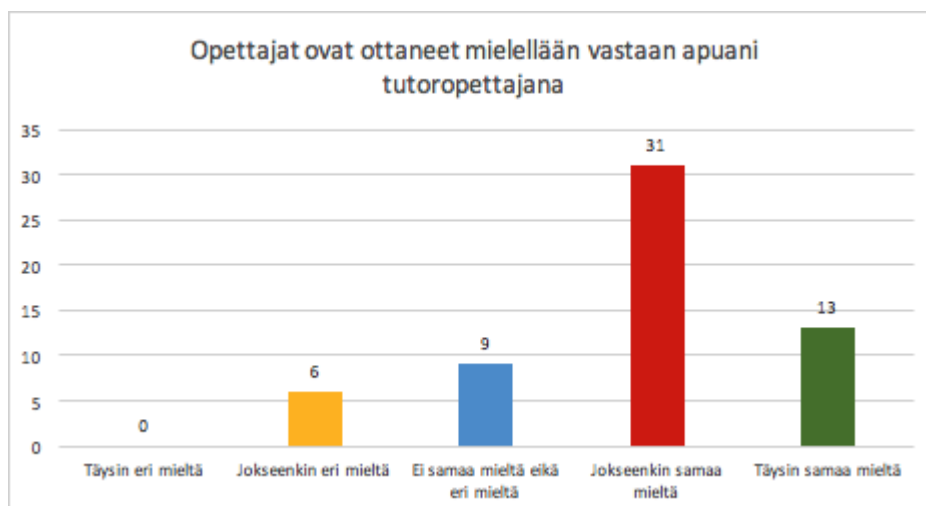
Muut toimintamuodot jäivät vähäisemmille maininnoille. Digilaitteiden ylläpito sai maininnoista 7%, oppimisympäristön kehittäminen noin 5%. Pedagogisten kahviloiden tai muiden vastaavanlaisien tilaisuuksien järjestäminen sekä johtoryhmien ja kehittämistiimien konsultointi saivat kumpikin noin 4% maininnoista.

Vastaajat olivat kirjanneet lisäksi muita toimintamuotoja, joista kukin sai yksittäisiä mainintoja. Tällaisia olivat digisovellusten käytön opettaminen, apu teknologiataitoihin vieressä opettajien ja tukien, ns. vierihoido eli opettajan neuvominen kahden kesken, koulun arviointikulttuurin kehittäminen, kontaktien etsiminen/tarjoaminen opettajille sekä verkostojen luominen ja lähtötilanteen tarkoitus.

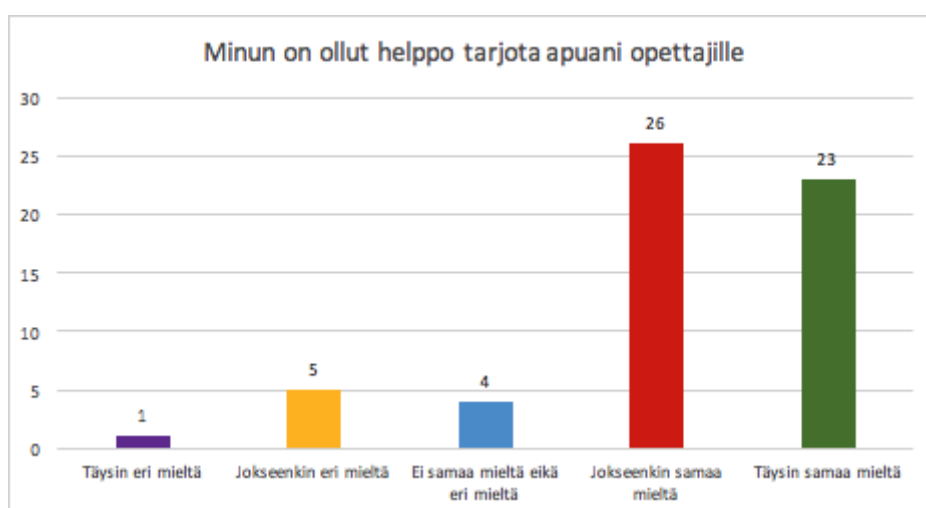
Tuloksessa merkillepantavaa on vapaamuotoisen keskustelun suosio toimintamuotona. Se kertoo siitä, että toimintaa ollaan vasta kehittelemässä ja lanseeraamassa kouluille. Vapaamuotoinen keskustelu voi olla parhaimmillaan tarpeiden kartoitusta, verkostojen luomista tai toiminnan markkinointia. Alkuvaiheessa vapaamuotoinen keskustelu on varmasti hyvä toimintamuoto, mutta kun toiminta alkaa vakiintua ja on tutustuttu puolin ja toisin, strukturoidummat ja tavoitteellisemmat toimintamuodot toivottavasti lisääntyvät.

8.6. Tutoreiden ja muiden opettajien yhteistyö

Tutoropettajien toimintaan on vaikuttanut luonnollisesti se, miten heidät on kouluilla otettu vastaan ja miten helpolta tai vaikealta ohjauksen ja avun tarjoaminen muille opettajille on tuntunut.

Tutoropettajien työ on mahdotonta, jos opettajakollegat eivät ole halukkaita ottamaan vastaan tutorin apua ja ohjausta. Kyselyssä tiedusteltiin tutoreiden kokemusta opettajien vastaanottavuudesta. Tilanne näytti kokonaisuutena myönteiseltä. Jossain määrin kielteisiä kokemuksia ohjauksen vastaanottamisesta oli kuudella vastaajalla eli noin 10% vastaajista. Kantaa ei ottanut 9 vastaajaa eli noin 15% vastaajista. Jossain määrin tai täysin samaa mieltä siitä, että opettajat ovat ottaneet mielellään vastaan apua oli yhteensä 44 vastaajalla eli noin 75% vastaajista.

Vielä edellistä myönteisempi kuva syntyi, kun vastaajia pyydettiin ottamaan kantaa väittämään "Minun on ollut helppo tarjota apuani opettajille". Yhteensä 49 vastaajaa eli noin 83% vastaajista oli melko tai täysin samaa mieltä. Yksi vastaaja oli täysin eri mieltä ja jossain määrin eri mieltä väittämän kanssa oli 5 vastaajaa, yhteensä noin 10% vastaajista. Vastaajista 4 eli noin 7% ei ottanut

väittämään kantaa. Henkilökohtaiset kokemukset avun tarjoamisesta näyttävät siis pääsääntöisesti olevan hyviä.

Jossain määrin toisenlainen kuva syntyi tutortoiminnan suurimpia haasteita koskevan avoimen kysymyksen vastauksista. Melko monessa vastauksessa mainittiin suurimpana haasteena avun vastaanottamiseen, opettajien asenteisiin ja muutosvastarintaan liittyviä seikkoja, kuten ” Opettajien motivoiminen käyttämään tutorin apua.” tai ”Saada sellaiset opettajat mukaan tutoroinnin piiriin, joilla on suurin jarru uudistuksia vastaan päällä.” Useissa vastauksissa viitattiin myös siihen, että opettajat eivät vielä hahmota tutoropettajien avun luonnetta ja merkitystä. Esimerkiksi ”Vastaanotto kouluilla on vaihtelevaa. Monet ottavat innosta puhkuen apua vastaan, mutta on myös runsaasti paikkoja, joissa ei tartuta mahdollisuuteen millään...” ja ”Koulujen vastaanottokyky on ollut heikko. Luulen, että koulut eivät ymmärrä mahdollisuuksiamme.”

8.7. Jatkosuunnittelussa huomioitavaksi

Kokonaisuutena tarkastellen tutoropettajien toiminnan organisointi ja toteuttaminen näyttää olevan hyvällä mallilla seudulla, erityisesti kun huomioidaan, että toiminta on vasta käynnistynyt. Moni tutoropettaja kertoi aloittaneensa varsinaisen toiminnan vasta syksyn aikana ja henkilövaihdoksia on ollut myös toiminnan koordinaattoreissa.

Jatkossa kuntien tasolla olisi erityisesti tarpeen miettiä toimivia ratkaisuja ajallisen resurssin jakamiseen. Monissa tutoropettajien toiveissa tuli esiin kokonaisten päivien tai tiettyjen jaksojen varaaminen tutorointiin ja kehittämistyöhön. Seudulla tehtävät aikaresurssiin liittyvät ratkaisut on tarpeen huomioida myös koulutuksen suunnittelussa ja organisoinnissa.

Kehittämisen johtaminen ja varsinainen kehittämistoiminta kouluissa on yhteispeliä hallinnon, rehtoreiden ja tutoreiden kesken. Toiminnan perustana tulisi olla vankka yhteinen näkemys. Jatkossa voisi miettiä, tarvittaisiinko yhteisiä tapaamisia kaikkien näiden tahojen kesken yhteisen vision ja strategisen toiminnan pohtimiseksi.

Tutoropettajien kuvaus omista toimintamuodoistaan kentällä antaa osviitaa myös koulutusten sisällölliselle suunnittelulle. Konsultatiivisen työotteen ja dialogisuuden taidot ovat keskeisiä useissa tutoreiden mainitsemissa toimintamuodoissa. Toisaalta koulutuksella voitaisiin myös tarjota rikastuttavia elementtejä tutoreiden keinovalikoimaan, esimerkiksi verkkokoulutusten tai fasilitoinnin näkökulmista.

9. Tutortoiminnan ja -koulutuksen haasteita ja kehittämiskohteita

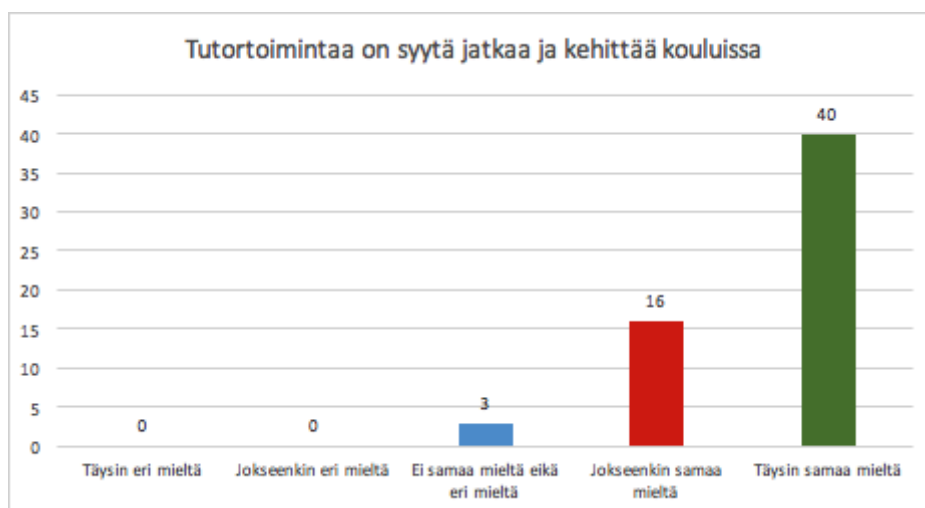
Osana arviointia tarkasteltiin myös tutortoiminnan haasteita ja kehittämiskohteita sekä etsittiin niihin ratkaisuja yhteisessä työskentelyssä. Haasteita sivuttiin sekä tutoropettajien kyselyssä ja arviointitilaisuudessa että koordinaattoreiden haastatteluissa.

Kuntatason koordinaattoreiden haastattelu voidaan tulkita niin, että suuria ongelmia ei alueellisella tasolla juurikaan ole. Seudullinen toiminta on nähty voimavarana ja laadullisesti korkeatasoisena. Myös Osake-verkoston koordinaattorin mukaan yhteistyö kuntien kanssa on sujunut mukaan pääosin hyvin, mutta joissain tapauksissa pulmia on aiheuttanut esimerkiksi henkilöiden vaihtuminen ja koordinaattoreiden mahdollisuus käytännössä johtaa tutoropettajatoimintaa. Kaikkien kuntien koordinaattorit eivät ole olleet yhtä aktiivisia, eivätkä välttämättä ole olleet mukana ohjausryhmän tapaamisissa. Myöskään koulutusta koskevien viestien välittymisestä Osakkeen koordinaattoreilta tutoropettajille ei ole täyttä varmuutta.

Paikallisella tasolla haasteeksi nousee koordinaattoreiden mukaan toiminnan vakiinnuttaminen ja fokuksen siirtyminen laajempiin kokonaisuuksiin, kuten toimintakulttuuriin.

Tutoropettajilta kysyttiin avoimella kysymyksellä heidän kokemustaan tutortoiminnan haasteista. Vastauksista nousi kaksi keskeistä teemaa: ajankäyttöön ja aikaresurssiin liittyvät pulmat ja opettajien nihkeä vastaanotto ja laimea innostus kehittymiseen. Myös koulutuksen kohdistuminen muuhun kuin digiteemaan oli mainittu haasteena, koska tutorit kokivat, että heidän osaamisensa digi- taidoissa ei vahvistunut riittävästi. Muutamia mainintoja oli myös koskien koulujen laitekannan heikkoutta.

9.1. Tutoropettajien näkemyksiä toiminnan kehittämisestä

Tutoropettajat ovat kyselyn mukaan varsin yksimielisiä siitä, että tutortoimintaa on syytä jatkaa ja kehittää kouluissa. 95% oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä väitteestä. Eri mieltä ei ollut kukaan ja vain kolmella vastaajalla ei ollut mielipidettä asiasta. Tämä on erinomainen tulos ottaen huomioon vasta lyhyen ajan kokemuksen ja uuden toiminnan käynnistämiseen liittyvät hankaluudet.

Tutoropettajat kertoivat kyselylomakkeeseen vastatessaan näkemyksiään tutortoiminnan kehittämistä. Arviointipäivässä heitä pyydettiin vielä yhdessä pohtimaan mitkä tekijät voisivat helpottaa

tutortoiminnan kehittämistä. Lomakevastauksissa ja keskustelussa asiaa tarkasteltiin hyvin monipuolisesti ja tuotiin esiin tekijöitä, jotka liittyivät tutoropettajiin itseensä, toimintaolosuhteisiin, johdon merkittävään rooliin, tiedottamisen parantamiseen sekä opettajien asenteisiin. Myös oppilasagenttien avun hyödyntäminen nousi yhden ryhmän pohdinnoissa esiin.

Tutoropettajat löysivät monia kehittämiskohteita, joissa he itse voivat parantaa toimintaansa. Tällaisia olivat mm.

- tarjonnan tuotteistaminen, jolloin niiden tilaaminen on helpompaa
- kokonaisuuksien kehittäminen ja joustava ajankäyttö
- pedagogisten kahviloiden järjestäminen mahdollistamaan yhteistä keskustelua
- yhteyden ottaminen suoraan opettajakuntaan mieluummin kuin yhteydenpito johtoryhmän kautta
- pelkän tilausmenettelyn sijaan olisi hyvä mennä paikalle kouluihin siitä etukäteen ilmoittaen
- kokemustiedon ja ideoiden jakaminen tutoreiden kesken auttaisi toiminnan kehittämistä
- tutorin rooli olisi hyvä määrittää tarkemmin

Tehtiin myös käytännön ehdotuksia tutoreiden työjärjestelyistä. Esimerkiksi ratkaisu, jossa tutoropettaja toimisi tuntiopettajana eikä hänellä olisi omaa luokkaa, helpottaisi paineita oman opetustehtävän ja tutoropettajatehtävän hoitamisen välillä. Tilannetta voisi helpottaa, jos tutoropettajilla olisi riittävä tuntimäärä, vaikka heitä olisikin sitten vähemmän. Tutorointia voisi myös jaksottaa, jotta ohjaukseen voisi keskittyä kunnolla ja toiminta olisi myös kokonaisvaltaisempaa myös koulujen näkökulmasta. Tietoisuus toiminnan jatkuvuudesta ja toiminnan vakiinnuttaminen helpottaisi työn kehittämistä.

Tiedottamisen parantaminen liittyy edelliseen läheisesti. Tutoreilla voisi olla oma viestintäkanava. Kyse ei kuitenkaan ole vain tutoreista itsestään. Tiedotusvastuuta on myös koordinaattoreilla ja koulun tasolla erityisesti rehtoreilla. Tutorit toivoivat toimintaan lisää näkyvyyttä ja avoimuutta. Tutortoimintaa pitäisi systemaattisesti tehdä tunnetuksi.

Johdon rooli todettiin myös keskeiseksi. Tutoropettajat olivat valmiita esimerkiksi suunnittelemaan toimintaa huolella ennen lukuvuoden alkua tai sen alussa. Johdolta odotetaan ymmärrystä ja selkeää näkemystä toiminnan kehittämisestä sekä tukea tutoreiden työlle. Rehtori voi lukujärjestysteknisin keinoin ja myös välituntivalvontojen osalta parantaa tutoreiden toimintaedellytyksiä. Yhtenä johtamisen keinona esitettiin kouluttautumisen painopisteiden kirjaamista lukuvuosisuunnitelmaan. Jotkut toivoivat jopa ylhäältä tulevaa pakkoa ns. pakettikoulutuksiin osallistumiselle.

Opettajien suhtautumisessa nähtiin niin ikään kehittämisen varaa. Opettajia kannustettiin luopumaan 'kaikkivoipaisuus'- asenteista ja pyytämään tukea ja ohjausta itselleen. Korostettiin, että tutoreiden kiertäminen eri kouluilla ja vapaa keskustelu opettajien kanssa on useimmiten hyvä keino ajattelun ja asenteiden muuttamiseen. Tutoropettajat toivat esille kielteisten asenteiden taustalta sen, että kouluissa ei ehkä vielä ymmärretä tutortoiminnan mahdollisuuksia. Tätä voidaan parantaa tiedottamisella ja tutortoiminnan vahvemmalla sitomisella koulun ja lukuvuoden rakenteisiin.

Suurin osa ehdotuksista liittyi toiminnan edellytysten ja toimintaolosuhteiden parantamiseen. Paljon ehdotuksia liittyi aikaan ja sen jakamiseen. Moni katsoi, että ns. kiky-aikaa ja veso-koulutuksia olisi viisasta hyödyntää tutoroinnin toteuttamiseen. Tarvitaan aikaa tavata puolin ja toisin. Syksyllä

kouluihin voisi toimittaa valmis aikataulu, jonka mukaan koulut voivat tilata tutorin tai jonka mukaan tutor kiertää kouluja. Selkeä ja hyvä varausjärjestelmä helpottaisi tutoropettajan pyytämistä koululle. Toinen mahdollisuus olisi, että jokaisella koululla on oma tutor. Joka tapauksessa aikataulujärjestelyt tulisi saada sellaisiksi, että 'homma toimii'. Ehdotettiin myös, että kunnassa joku koordinoisi täyspäiväisesti toimintaa, seuraisi ja pitäisi huolen resurssien tasapuolisesta jakautumisesta. Tarvitaan myös riittävät rahalliset resurssit. Kaiken kaikkiaan toivottiin yhteistyön kulttuurin vahvistumista kouluissa ja kunnissa.

Tutoropettajatoiminnan organisointi on haaste, jonka äärellä kannattaa jakaa kokemuksia yli kuntarajojen ja oppia toisten tutoreiden toiminnasta. Sekä kyselyn vastauksissa että yhteisissä keskusteluissa ja koordinaattoreiden haastatteluissa nousi esiin tutoropettajien halu kantaa vastuuta sekä omasta opetustyöstä että tutoroinnista. Moni tutor ilmaisi huolensa, että joutuu olemaan poissa oppitunneilta ja saattaa näin aiheuttaa haittaa omille oppilailleen ja ylimääräistä huolta kollegoilleen. Tasapainoisten ratkaisujen löytäminen tutoreiden työnkuvaan ja työjärjestelyihin on tärkeitä.

9.2. Näkemyksiä koulutuksen kehittämisestä

Tutoreilta kerättiin kyselyssä myös ehdotuksia tutoropettajakoulutuksen kehittämisestä. Työtä syvennettiin vielä marraskuun arviointipäivässä, kun tutorit saivat tehtäväkseen suunnitella unelmien koulutustarjottimen.

Kyselyssä kehittämissuhteiksi esiin nousi erityisesti sisältöön ja menetelmiin liittyviä ehdotuksia. Toivottiin runsaasti lisää digilaitteiden pedagogisen käytön koulutusta. Tätä toivottiin erityisesti toteutettavan työpajoina, joissa kouluttajana voisivat olla myös toiset tutorit. Digitaalisissa osallistujat ovat varsin eri tasoilla, siksi ehdotettiin muun muassa ryhmien eriyttämistä. Ehdotuksissa toivottiin koulutusta kollegoiden valmennustaitoihin ja muutamia kertoja mainittiin myös toive yhteisestä koulutusprosessista erityisesti aloittaville tutoreille.

Koulutusten toivottiin olevan toiminnallisia, esittelevän käytännön esimerkkejä sekä antavan mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja vertaisoppimiseen. Muussa yhteydessä nousi esiin myös toive siitä, että kaikista koulutuksista olisi saatavissa tallenne tai tiivistelmä niidenkin tutoreiden käyttöön, jotka eivät voi osallistua koulutukseen.

Unelmien koulutustarjottimelle tutoropettajat kirjasivat sekä koulutuksen toteuttamistapaan että koulutussisältöihin liittyviä ehdotuksia. Suuri osa ehdotuksista liittyi toteuttamistapaan. Toivottiin myös sitä, että seuraavan vuoden koulutusta suunniteltaisiin enemmän yhdessä ja vaihdettaisiin kokemuksia toisten kuntien kanssa.

Tärkeänä pidettiin yhdessä tekemistä ja osaamisen jakamista sekä tutkivaa ja toiminnallista työskentelyä. Moni korosti, että koulutuksen tulisi antaa konkreettisia eväitä, joita voi viedä kouluille ja soveltaa eri tarpeisiin ja tilanteisiin. Työtapoina mainittiin mm. pajatyöskentely, hyvät verkkokurssit ja useiden hyvien luennoitsijoiden käyttö.

Toivottiin myös järjestettyjä vierailuja eri kuntiin ja kouluihin. Esiin nousi niin ikään, että tutoreille itsellään voi olla tarve saada henkilökohtaista ohjausta tai tutorointia.

Toivottuja sisältöjä olivat uusimpien teknologisten ja digitaalisten innovaatioiden käsittely, erilaisiin pedagogisiin ohjelmistoihin ja arviointityökaluihin tutustuminen sekä monialaisten oppimiskonaisuuksien suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä seudun muiden opettajien kanssa.

Koulutukseen voisi sisältyä digimessuille ja BETT-messuille osallistumista. Voitaisiin myös toteuttaa tutormessut, jossa tutorit esittelisivät toimintaansa.

Koulutukset toivottiin pidettävän muualla kuin kouluilla. Koulutusjaksojen pituudesta oli monenlaisia näkemyksiä. Jotkut toivoivat puolen päivän koulutuksia, toiset taas parin päivän mittaisia koulutuksia vähintään kerran vuodessa tai lukukaudessa.

Samansuuntaisia toiveita koulutusten suhteen oli tuli esiin myös koordinaattoreiden haastattelussa. Heidän kommenteissaan painottui se, että tutoreilla on runsaasti sellaista osaamista, joka ansaitsisi tulla jaetuksi. Osaamisen ja hyvien käytänteiden jakamisen lisäksi myös ehdotettiin myös vuosittain toistuvaa vakioteemojen koulutusta, joka olisi suunnattu erityisesti uusille tutoreille. Konkreettisenä ehdotuksena nostettiin esiin myös vuoden 2018 Tredukaan tutoreiden pitämiä toiminnallisia pajoja.

9.3. Jatkon suunnittelussa huomioitavaksi

Koulutusohjelman sisältöjen näkökulmasta jatkon pohdinta on haasteellista. Osallistujat toivoivat lisää painotusta digitaitoihin ja siihen liittyvään pedagogiikkaan. Koulutuspäivien työskentelytaidoilta odotettiin käytännönläheisyyttä ja konkreettista sovellettavuutta omaan tutoropettajatoimintaan. Kannattaisi ehkä selvittää aikaan ja paikkaan sitomattoman verkkokoulutuksen mahdollisuuksia esimerkiksi digitaitojen koulutuksissa. Oppimateriaalia verkkoon voisivat tuottaa ulkopuolisten asiantuntijoiden ohella tutorit itse. Menettelyllä vahvistettaisiin osaamisen jakamista ja saataisiin kattava materiaalipankki tutoropettajien käyttöön myös omien kollegoidensa ohjaukseen.

Koulutusta voisi jossain määrin toteuttaa myös benchmarking tai job shadowing -tyyppisesti vertaisoppimisena. Tällä mahdollistettaisiin myös verkostoitumista.

Substanssikoulutuksen rinnalle voisi miettiä tutoropettajien oman ammatillisen kasvun ja identiteetin tukemista esimerkiksi coachauksen tai työnohjauksen keinoin.

Kuntien koordinaattoreiden kanssa olisi hyvä jakaa tietoa eri kuntien toimintakäytännöistä ja vahvistaa kuntien kykyä tutortoiminnan strategiseen ja pitkäjänteiseen kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen.

10. Suositukset ja hyvät käytännöt

Valtakunnallinen panostus tutoropettajatoimintaan on merkittävää, sillä rahalla saatu hyöty näyttää sijoittuvan käytännön koulutyön kehittämiseen ja opetuksen ja oppimisen tukemiseen. Niin kauan kuin valtion jakamaa rahoitusta on käytössä, on hyvä panostaa laadukkaaseen koulutukseen sekä toimintamallin arkiinnuttamiseen kouluissa. Tavoite kaikissa kunnissa lienee tutortoiminnan vakiinnuttaminen senkin jälkeen, kun valtion rahoitus päättyy.

Kootun aineiston: kyselyn, haastatteluiden ja arviointipäivän tuotosten pohjalta voi todeta, että Osakkeen tuottama seudullinen koulutus ja siihen liittyvät tukirakenteet näyttävät tukeneen pääsääntöisesti hyvin, sekä tutoropettajien toimintaa ja ammatillista kehittymistä että seudullisen yhteistyön, jakamisen ja toisilta oppimisen kulttuurin vahvistumista. Mielenpide vaikuttaa olevan yhteneväinen niin tutoreiden kuin kuntatason ja alueellisen koordinaattorin kesken.

Toiminnasta on tunnistettavissa monia hyviksi käytännöiksi luokiteltavia toimintamalleja, joita on suositeltavaa jatkaa tulevinakin vuosina. Pelkästään seudullinen yhteistyöverkosto ja sen tuottama koulutusprosessi on hyvä käytäntö, jota voisi levittää laajemminkin valtakunnassa.

Mielestämme yksittäisiä hyviä käytäntöjä ovat olleet mm.

- Useampien kuntien taloudellisen ja henkisen resurssin yhdistäminen kehittämisessä
- Joustavuus toiminnassa, joka on mahdollistanut kuntien paikallisten olosuhteiden huomioimisen yhteisen toiminnan rakentamisessa
- Panostaminen koulutuksen, asiantuntijoiden ja ohjeispalveluiden, kuten tilat ja ruoka, korkeaan laatuun. Se viestii tutoreille arvostuksesta ja motivoi heitä osallistumaan koulutukseen.
- Koulutuksen tarjoaminen laveana tarjottimena, jolta kukin on saanut valita itselleen tärkeimpiä koulutuksia.
- Koulutuksen kohdistaminen lähtökohtaisesti niihin teemoihin, joissa tutorit olivat arvioineet osaamisensa heikoimmaksi.
- Kaikkien tutoreiden yhteinen aloitustilaisuus toiminnan käynnistyessä internaattityyppisesti.
- Tutortoiminnan tavoitteiden ja odotusten kirjaaminen koulun vuosisuunnitelmaan. Tämä ryhdistää tutortoiminnan hyödyntämistä ja kohdentaa sitä strategisesti oikeisiin kohteisiin.

Kuten missä tahansa prosessissa, tutortoiminnassakin asioita opitaan tekemällä. Parannettavaa on aina, ja kehittäminen ja kehittyminen on mielletävä osaksi mitä tahansa toimintaa. Jatkossa koulutuksen ja yhteistoiminnan suunnittelussa ehdotamme otettavaksi huomioon seuraavia näkökulmia:

- Koulutusten sisältöjä ja toteutustapoja valittaessa olisi hyvä huomioida kohtaamistyötä tekevän kolme keskeistä ydinkompetenssia: substanssiosaaminen, prosessiosaaminen ja vuorovaikutusosaaminen. Näitä voidaan vahvistaa paitsi koulutusten sisällöillä myös koulutuksessa käytettävillä vuorovaikutteisilla ja toiminnallisilla menetelmillä. Näistä on hyvä neuvotella kouluttajien kanssa etukäteen.
- Verkostoitumisen vahvistamisen ja osaamisen jakamisen lisäämistä niin, että tutoreiden osaaminen saadaan myös esiin ja jakoon. Tätä voidaan toteuttaa esimerkiksi yhteisissä workshoppeissa, verkossa julkaistavilla videoilla tai vierailuilla toisiin kouluihin

- Toisten koulujen ja kuntien käytänteisiin perehtymistä voisi toteuttaa esimerkiksi kiertävinä koulutuspäivinä eri kouluilla tai pidempikestoisesti job shadowing –tyyppisesti. Pääasia, että vierailulla on selkeä agenda ja tavoite.
- Ainakin aloitteleville tutoreille voisi suunnata peruskoulutusta yhtenäisenä prosessina. Siinä sisältöinä voisivat olla esimerkiksi opetussuunnitelmaosaaminen, valmennustaidot ja digitaalisuus oppimisessa. Koulutus voisi toistua säännöllisesti vuosittain tai parin vuoden välein.
- Yhteisen foorumin rakentaminen seudun tutoreille sosiaalisen median palveluita hyödyntäen olisi tärkeää omaehtoisen verkostoitumisen ja osaamisen jakamisen näkökulmasta.
- Coachauksen tai työnohjauksen tarjoaminen tutoreille ryhmämuotoisena. Ohjauksessa voi ratkoa eteen tulevia pulmia ja saada vertaistukea ohjatusti. Prosessi tukisi tutoreiden ammatti-identiteetin rakentumista ja lisäisi työssä jaksamista. Aineiston perusteella tutoropettajilla näyttää olevan työn määrästä ja sirpaleisuudesta sekä ”huonosta omasta tunnosta” johtuvaa kuormitusta.
- Aikaan ja paikkaan sitomattomien verkkokoulutusten mahdollisuuksien selvittäminen osana prosesseja.
- Osaamismerkkien käyttöönoton mahdollisuuksien selvittämistä. Ne saattaisivat olla tutoreille hyödyllisiä jatkossa oman osaamisen kuvaamisessa.
- Tutoreiden tasapuolisen kohtelun nimissä voisi miettiä esimerkiksi tiedottamis- ja ilmoittautumiskäytäntöjä. Olisi ehkä hyvä keskustella siitä, pitäisikö joissain tapauksissa paikkoja jyvittää eri kunnille vapaan ilmoittautumisen sijasta.

Pirkanmaalla on tehty suuri ja ansiokas työ koulutusohjelman käynnistämisessä ja rakenteiden luomisessa. Kunnilla on tahtoa jatkaa hyvin alkanutta yhteistyötä, ja tutoropettajat ovat sitoutuneet tehtävänsä ja sen edelleen kehittämiseen. Verkostolla on tärkeä rooli tukea tutoreita tässä tehtävässä ja ruokkia heidän innokkuuttaan laadukkaalla koulutuksella, verkostoitumisen vahvistamisella ja toimintamallien ja osaamisen jakamisella. Tutortoiminnan vakiinnuttaminen pysyväksi rakenteeksi kaikkiin Pirkanmaan kouluihin on haastava, mutta mahdollinen tavoite.

Pirkanmaan tutoropettajien koulutuksen arviointi

Keräämme tällä kyselyllä Osakkeen toimeksiannosta tietoa seudullisen tutoropettajakoulutuksen arviointia varten. Vastauksia hyödynnetään arviointiraportissa ja niiden pohjalta valitaan keskusteluteemat 15.11. pidettävän tapaamisen arviointiosuuteen. Arvioinnin tavoitteena on kehittää koulutusta tuleville kausille ja kohdentaa tukea tutoropettajien tärkeimmiksi kokemille alueille.

Aineistoa ei analysoida yksittäisten vastaajien tai kuntien osalta eikä niitä tule esiin raportoinnissa. Mahdolliset kysymykset arviointia koskien voi lähettää paivi.nilivaara@innoline.fi

Pyydämme vastaustasi sunnuntaihin 29.10. mennessä. Kiitos arvokkaista vastauksistasi,

Irmeli Halinen ja Päivi Nilivaara

Vastaajan taustatietoja

1. Olen

Merkitse vain yksi soikio.

- Ensisijaisesti digitutor
- Ensisijaisesti pedagoginen tutor
- Olen sekä digitutor että pedagoginen tutor
- Tehtäväkuvaani ei ole määritelty tarkemmin

2. Olen

Merkitse vain yksi soikio.

- Luokanopettaja
- Aineenopettaja
- Erityisopettaja
- Rehtori
- Opinto-ohjaaja
- Muu

3. Olen osallistunut Osakkeen järjestämiin tutoropettajille suunnattuihin koulutuksiin tänä vuonna

Merkitse vain yksi soikio.

- 1-2 koulutuspäivään
- 3-5 koulutuspäivään
- Useampaan kuin viiteen koulutuspäivään

Mielipiteesi tutoropettajakoulutuksesta

4. Arvioi seuraavia koulutusta koskevia väittämiä omasta näkökulmastasi.

Merkitse vain yksi soikio riviä kohden.

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa mieltä eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Osakkeen tarjoama koulutus on tukenut riittävästi ammatillista kehittymistäni tutoropettajana	☐	☐	☐	☐	☐
On tärkeää, että koulutustarjottimella on ollut tarjolla eri koulutuksia aiheista oman mielenkiinnon mukaisesti	☐	☐	☐	☐	☐
Koulutusta on ollut tarjolla työni kannalta olennaisista teemoista	☐	☐	☐	☐	☐
Koulutusta on ollut tarjolla riittävästi	☐	☐	☐	☐	☐
Koulutusten laatu on kokonaisuutena vastannut odotuksiani	☐	☐	☐	☐	☐
Valitut kouluttajat ovat olleet asiantuntevia	☐	☐	☐	☐	☐
Koulutus on ohjannut tutoropettajia keskinäiseen vuorovaikutukseen ja verkostoitumiseen	☐	☐	☐	☐	☐
Koulutuksessa on käytetty menetelmiä, joita olen voinut hyödyntää omassa tutoropettajan työssäni	☐	☐	☐	☐	☐
Koulutuksissa on hyödynnetty osallistujien asiantuntemusta	☐	☐	☐	☐	☐
Minulla on ollut mahdollisuus osallistua haluamiini koulutuksiin	☐	☐	☐	☐	☐
Olen ollut motivoitunut osallistumaan koulutuksiin	☐	☐	☐	☐	☐
Olisi hyvä, jos tutoropettajille olisi järjestetty yhtenäinen koulutusprosessi, johon kaikkien olisi pitänyt osallistua	☐	☐	☐	☐	☐

5. Mitkä ovat mielestäsi tärkeimpiä koulutussisältöjä tutoropettajakoulutuksessa?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Pedagogiset digitaidot
- Vuorovaikutus- ja verkostoitumistaidot
- Mentorointi- ja valmennustaidot
- Arviointiosaaminen
- Oppiainepedagogiikkaan liittyvät taidot
- Laaja-alaiseen osaamiseen liittyvät taidot
- Koulun kehittämisen taidot
- Kokeilu- ja innovointitaidot
- Opetussuunnitelmaosaaminen
- Yhteisökehittämisen taidot
- Muu: _____

6. Miten kehittäisit tutoropettajakoulutusta?

Tutoropettajatoiminnan toteutuminen

7. Miten työsi tutoropettajana on organisoitu

Merkitse vain yksi soikio.

- Työskentelen tutoropettajan vain omalla koulullani
- Työskentelen omassa koulussani ja toisessa koulussa
- Työskentelen tutoropettajana vain muussa koulussa kuin omassani
- Työskentelen tutoropettajana useissa kouluissa
- Muu: _____

8. Miten olet pääasiassa toteuttanut tutortoimintaa (valitse 1-3 tärkeintä)

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Koulutustilaisuuksien järjestäminen ja kouluttaminen niissä
- Pedagogisten kahviloiden tms. toiminnallisten tilaisuuksien järjestäminen
- Pari- tai tiimiopettajana toimiminen
- Opettajien suunnittelutyön konsultointi
- Johtoryhmien tai kehittämistiimien konsultointi
- Vapaamuotoinen keskustelu opettajien kanssa
- Oppituntien pitäminen niin, että opettajat ovat voineet havainnoida oppilaita ja opetusta
- Digilaitteiden ylläpitotehtävät
- Oppimisympäristöjen rakentaminen
- Muu: _____

9. Mihin toimintasi tutoropettajana on keskittynyt eniten (valitse 1-3 tärkeintä)

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Digioppiminen, pedagogiikka
- Digioppiminen, teknologiataidot
- Digioppiminen, laitteistot
- Opetussuunnitelman mukaisen pedagogiikan kehittäminen
- Opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin rakentaminen
- Oppilasarviointiin liittyvän osaamisen tukeminen
- Laaja-alaisen osaamisen taitojen hallinnan ja opetuksen tukeminen
- Monialaisten oppimiskokonaisuuksien rakentamisen tukeminen
- Oppimisympäristöjen kehittäminen
- Verkostoituminen ja suhteiden luominen koulun ulkopuolisiin tahoihin
- Koulun kehittämis- ja innovointitaitojen vahvistaminen
- Muu: _____

Oma kokemuksesi tutoropettajana toimimisesta

10. Arvioi vielä seuraavia väittämiä omasta näkökulmastasi

Merkitse vain yksi soikio riviä kohden.

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri mieltä eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Tutoropettajatoiminta on organisoitu toimivasti kunnassamme	☐	☐	☐	☐	☐
Tutoritoiminnasta on tiedotettu riittävästi kouluilla	☐	☐	☐	☐	☐
Olen saanut riittävästi tukea kuntani koordinaattorilta	☐	☐	☐	☐	☐
Olen saanut riittävästi vertaistukea kuntani muilta tutorpettajilta	☐	☐	☐	☐	☐
Opettajat ovat ottaneet mielellään vastaan apuani tutoropettajana	☐	☐	☐	☐	☐
Rehtoreiden tuki tutoropettajatoiminnalle on ollut hyvää	☐	☐	☐	☐	☐
Tutoropettajatoimintaan varattu ajallinen resurssi on ollut riittävä	☐	☐	☐	☐	☐
Uskon, että toimintani tutoropettajana on ollut hyödyllistä kollegoille	☐	☐	☐	☐	☐
Minun on ollut helppo tarjota apuani opettajille	☐	☐	☐	☐	☐
Aion jatkaa tutoropettajana, jos toiminta jatkuu kunnassa	☐	☐	☐	☐	☐
Tutoropettajatoiminta on merkityksellistä oppimistulosten kannalta	☐	☐	☐	☐	☐
Tutoropettajatoiminta kouluissa on tärkeää opettajien työssäjaksamisen näkökulmasta	☐	☐	☐	☐	☐
Tutoropettajatoimintaa on syytä jatkaa ja kehittää kouluissa	☐	☐	☐	☐	☐

11. Mitkä ovat olleet oman tutoropettajatyösi suurimmat haasteet?

12. Miten kehittäisit tutoropettajatoimintaa?

Palvelun tarjoaa

Tutorpettajien koulutuskokonaisuus v. 2017

9.-10.3.2017 Aloitusseminaari Yyteri

30.03.2017 Oppimiskokonaisuuksien rakentaminen

Kouluttajana oppimistutkija FT Minna Lakkala Helsingin yliopistosta

06.04.2017 Ryhmätyömenetelmiä tutorpettajille

Kouluttajat Päivi Valtonen ja Johanna Tabert-Järvinen

20.04.2017 Mikä haastaa opettajaa arvioinnissa?

Kouluttaja KT, FL Najat Ouakrim-Soivio

8.5.2017 Yhteisopettajuus ja samanaikaisopetus tutorpettajien työvälineenä

Kouluttajana KM, eo, ohjaava opettaja, STOrY työnohjaaja Sirpa Oja Oppimis- ja ohjauskeskus Valterista

18.05.2017 Oppimisympäristöjen suunnittelu ja rakentaminen

Kouluttaja Jiri Lallimo

25.8.2017 teemana on yhteisopettajuus ja samanaikaisopettajuus tutorpettajan työkaluna

Kouluttajana toimii KM, eo, ohjaava opettaja, työnohjaaja ja tohtorikoulutettava Raija Kattilakoski Oppimis- ja ohjauskeskus Valterista

29.8. - 2.9.2017 EARLI 2017 konferenssi

Pirkanmaan tutorpettajien koulutusohjelman osallistujilla on mahdollisuus osallistua yhtenä valitsemaan päivänä Tampereen yliopistolla 29.8. - 2.9.2017 järjestettävään kansainväliseen kasvatustieteen konferenssiin. Konferenssin järjestää joka toinen vuosi European Association for Research on Learning and Instruction (www.earli.org). J

12.9.2017 Teemana on tutkiva oppiminen ja interaktiivinen pedagogiikka

Kouluttaja toimii Tomi Jaakkola, KT, yliopistotutkija Turun yliopisto

19.9.2017 Sähköiset oppimisympäristöt ja analytiikka

Pirkanmaan tutorpettajien koulutusohjelman puitteissa voi tutorpettajat osallistua [Digikilta-hankkeen](#) tilaisuuteen, jossa käsitellään sähköisiä oppimisympäristöjä ja analytiikkaa. Varalan urheiluoopistolla järjestettävässä tilaisuuden aamupäivä rakentuu korkeatasoisten puhujien ja iltapäivä työpajojen varaan.

25.10.2017 Positiivinen pedagogiikka ja luontevahvuudet

Kouluttajana Kaisa Vuorinen Erytislukanopettaja, KM, Tohtorikoulutettava, Helsingin yliopisto

15.11.2017 Pirkanmaan tutorpettajien päätösseminaari